

RIGSADVOKATEN
Frederiksholms Kanal 16
1220 Kbh. K.

Meddelelse nr. 2/2008
Den 10. januar 2008
J.nr. RA-2007-850-0075

Sager om overtrædelse af dyreværnslovgivningen

Indholdsfortegnelse:

1. Indledning
2. Overordnet om indholdet i denne meddelelse
3. Straffene i sager om overtrædelse af dyreværnslovgivningen
 - 3.1. Dyreværnslovens § 28 og tiltale efter bestemmelsen
 - 3.2. Generelt om straffastsættelsen
 - 3.3. Bødefastsættelsen beror stadig på en konkret vurdering
 - 3.4. Bødepåstande ved overtrædelse af dyreværnsloven § 28, stk. 1, 1. pkt. - ikke-erhvervsmæssige forhold
 - 3.5. Bødepåstande ved overtrædelse af dyreværnsloven § 28, stk. 1, 1. pkt., og § 28, stk. 2 - erhvervsmæssige forhold
 - 3.6. Særligt om sager om transport af dyr
 - 3.6.1. Tiltalen i sager om transport af dyr
 - 3.6.2. Strafsubjektet i sager om transport af dyr
 - 3.6.3. Bødepåstande i sager om transport af dyr
 - 3.6.3.1. Landmænd og transportører
 - 3.6.3.2. Chauffører og ledsagere
 - 3.6.4. Straf ved dyretransporter trods frakendelse
 - 3.7. Sager med påstand om frihedsstraf
4. Rettighedsfrakendelse, klippekortordningen samt konfiskation af køretøj
 - 4.1. Reglerne om rettighedsfrakendelse, herunder klippekortordningen
 - 4.2. Rettighedsfrakendelse efter dyreværnslovens § 29
 - 4.3. Særligt om rettighedsfrakendelse i sager om transport af dyr, herunder klippekortordningen
 - 4.3.1. Klippekortordning for dyretransporter
 - 4.3.2. Rettighedsfrakendelse over for enkeltpersoner i forbindelse med dyretransporter uden for klippekortordningen
 - 4.3.3. Samspillet mellem betingede frakendelser inden for og uden for klippekortordningen

- 4.3.4. Rettighedsfrakendelse over for juridiske personer i forbindelse med dyretransporter
- 4.3.5. Retsvirkningerne af betinget og ubetinget frakendelse
- 4.4. Tilbageholdelse og konfiskation af køretøj
- 5. Forelæggelse af sager for Fødevarestyrelsen eller Det Veterinære Sundhedsråd
 - 5.1. Sager, hvor en udtalelse bør indhentes
 - 5.2. Det Veterinære Sundhedsråd og Fødevarestyrelsen
 - 5.2.1. Fødevarestyrelsens kompetence
 - 5.2.2. Det Veterinære Sundhedsråds kompetence
 - 5.3. Fremgangsmåden ved forelæggelse af sager for Det Veterinære Sundhedsråd og Fødevarestyrelsen
 - 5.3.1. Fremsendelse af sagen
 - 5.3.2. Formuleringen af spørgsmål
 - 5.3.3. Forelæggelse af spørgsmål for sigtede
- 6. Bistand i øvrigt i forbindelse med behandlingen af sager om overtrædelse af dyreværnslovgivningen
- 7. Indberetning af sager til Fødevarestyrelsen
 - 7.1. Sager om transport af dyr
 - 7.2. Sager mod landmænd
 - 7.3. Sager med betinget frakendelse
- 8. Pålæg efter dyreværnsloven
- 9. Samarbejdet mellem fødevareregionerne og politikredsene i dyreværnssager
- 10. Manual for politiets behandling af dyreværnssager
- 11. Ikrafttræden mv.

Bilag:

- 1. Bekendtgørelse nr. 706 af 21. juni 2007 om overtrædelser omfattet af dyreværnslovens § 29 b, stk. 1.
- 2. Vejledning nr. 41 af 10. juni 2005 om bekendtgørelse om forelæggelse af veterinærfaglige spørgsmål for Det Veterinære Sundhedsråd og Fødevarestyrelsen
- 3. Cirkulæreskrivelse af 14. april 2005 om styrkelse af samarbejdet mellem Fødevareregionerne og politikredsene i dyreværnssager

1. Indledning

Ved lov nr. 384 af 28. maj 2003 om ændring af dyreværnsloven (Strafskærpelse, pasningsvejledninger ved salg af dyr til private, fremvisning af halekuperede hunde, øget dyrevelfærdsmæssig kontrol, gebyrbestemmelse mv.) blev straffebestemmelserne i dyreværnsloven ændret med det formål at forhøje bøderne i sager om overtrædelse af dyreværnslovgivningen. Lovændringen trådte i kraft den 1. juli 2003.

Bla. på den baggrund fastsatte jeg i Rigsadvokatmeddelelse nr. 3/2003 nye retningslinjer for behandlingen af sager om overtrædelse af dyreværnslovgivningen og om strafpåstande mv.

Meddelelsen er nu blevet revideret som følge af en række ændringer på dyreværnsområdet:

Med ikrafttræden den 1. maj 2005 er der således ved bekendtgørelse nr. 120 af 28. februar 2005 fastsat nye regler om forelæggelse af sager for Det Veterinære Sundhedsråd og Fødevarestyrelsen.

For så vidt angår reglerne om beskyttelse af dyr under transport findes disse nu i bekendtgørelse nr. 1729 af 21. december 2006 om beskyttelse af dyr under transport (transportbekendtgørelsen), som supplerer Rådets forordning nr. 1/2005 af 22. december 2004 (transportforordningen).

Endelig er der ved lov nr. 530 af 6. juni 2007 om ændring af dyreværnsloven (Klippekortordning for dyretransporter, strafsærpelse og egenkontrol i besætninger) gennemført en række ændringer af dyreværnsloven. Ved loven er der bl.a. indsat bestemmelser om en klippekortordning for dyretransporter, ligesom en ændring i straffebestemmelsen i § 28, stk. 7, har medført en skærpelse af bødestraffene i visse sager om transport af dyr. Loven trådte i kraft den 1. juli 2007. Der henvises til Retsinformation for så vidt angår lovforslag nr. L 215 af 25. april 2007 med bemærkninger samt betænkning afgivet den 23. maj 2007 af Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri over lovforslaget.

På den baggrund udsendes denne nye meddelelse, hvorved Rigsadvokatmeddelelse nr. 3/2003 ophæves.

2. Overordnet om indholdet i denne meddelelse

Meddelelsen indeholder retningslinjer for anklagemyndighedens behandling af sager om overtrædelse af dyreværnslovgivningen, herunder retningslinjer om strafpåstande og rettighedsfrakendelse.

Den væsentligste bestemmelse om straf i sager om overtrædelse af dyreværnslovgivningen findes i dyreværnslovens § 28. Dyreværnslovens § 28 samt strafpåstande i sager om overtrædelse af bestemmelsen er nærmere omtalt nedenfor i afsnit 3.

Dyreværnslovens § 28 suppleres af straffebestemmelser i en række bekendtgørelser. Om straffebestemmelserne i bekendtgørelse nr. 1729 af 21. december 2006 om beskyttelse af dyr under transport og bødestraffene for transport af dyr henvises til afsnit 3.6.

Reglerne om rettighedsfrakendelse findes i dyreværnslovens §§ 29-29 g.

Bestemmelserne i dyreværnslovens §§ 29 a-29 g blev indsat i loven ved lov nr. 530 af 6. juni 2007. Ved lovændringen blev der bl.a. indført en klippekortordning for dyretransporter, jf. § 29 b, ligesom der blev indsat en bestemmelse i § 29 a, der bl.a. giver mulighed for frakendelse af retten til at transportere dyr i tilfælde af mishandling eller grovere uforsvarlig behandling af dyr. Herudover blev der indsat en bestemmelse om adgang til at frakende juridiske personer retten til at transportere dyr, jf. § 29 d.

Reglerne om rettighedsfrakendelse, herunder klippekortordningen, er nærmere omtalt nedenfor i afsnit 4.

I forbindelse med anklagemyndighedens overvejelser om, hvilken straffebestemmelse der er relevant i konkrete sager eller om, hvorvidt der skal nedlægges påstand om rettighedsfrakendelse, kan der i visse sager være behov for at indhente sagkyndig bistand fra de veterinære myndigheder. Fremgangsmåden ved forelæggelse af sager for Fødevarestyrelsen og Det Veterinære Sundhedsråd samt ved indhentelse af bistand i øvrigt ved behandlingen af sager om overtrædelse af dyreværnslovgivningen er nærmere beskrevet i afsnit 5 og 6.

Meddelelsen indeholder endvidere retningslinjer om, hvilke sager der skal indberettes til Fødevarestyrelsen, jf. afsnit 7, om pålæg efter dyreværnsloven, jf. afsnit 8, samt oplysninger om samarbejdet mellem fødevareregionerne og politikredsene, jf. afsnit 9.

Endelig indeholder meddelelsen i afsnit 10 oplysninger om en manual for politiets behandling af dyreværnssager.

3. Straffene i sager om overtrædelse af dyreværnslovgivningen

3.1. Dyreværnslovens § 28 og tiltale efter bestemmelsen

Dyreværnslovens § 28 er blevet ændret ved lov nr. 384 af 28. maj 2003 og lov nr. 530 af 6. juni 2007 med det formål at skærpe straffene. Bestemmelsen er nu sålydende (bestemmelsen er her medtaget i uddrag og med angivelse af de vigtigste sondringer ved understregning):

”§ 28. Den, som ved overanstrengelse, vanrøgt eller på anden måde behandler dyr uforsvarligt, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år. Der skal ved udmåling af straffen tages hensyn til, om der foreligger uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyr. Har forholdet haft karakter af mishandling, er straffen fængsel indtil 1 år, i gentagelsestilfælde indtil 2 år.

Stk. 2. Medmindre højere straf er forskyldt efter stk. 1, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder den, der

- 1) overtræder §§ 1-3, § 5, § 6, stk. 1, § 9, § 11, stk. 2 og 3, § 13, stk. 1, § 14, stk. 1 og 2, § 16, § 17, stk. 1-3, § 18, stk. 1, § 19 og § 24 a, stk. 4, eller
- 2) tilsidesætter et vilkår for en tilladelse.

Stk. 3. Den, der overtræder et pålæg efter § 21, stk. 1, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år.

Stk. 4. Med bøde straffes en dyrlæge, som tilsidesætter sin anmeldelsespligt efter § 20.

Stk. 5 - 6. (Udeladt)

Stk. 7. Ved udmåling af straf efter denne lov eller efter regler fastsat i medfør af stk. 5 og 6 anses det som en skærpene omstændighed, hvis overtrædelsen er begået i forbindelse med udøvelse af erhverv, herunder dyretransporter.

Stk. 8. Er der ved en overtrædelse opnået en økonomisk fordel, konfiskeres denne efter reglerne i straffelovens 9. kapitel. Kan der ikke ske konfiskation, skal der tages særskilt hensyn hertil ved udmåling af en bøde, herunder en eventuelt tillægsbøde.

Stk. 9. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Grundlaget for korrekt anvendelse af bestemmelserne om straf er således vurderingen af, hvorvidt en overtrædelse må anses for uforsvarlig behandling (§ 28, stk. 1,

1. pkt.), grovere uforsvarlig behandling (§ 28, stk. 1, 1. pkt., jf. 2. pkt.) eller mishandling af dyr (§ 28, stk. 1, 3. pkt.). En eventuel tvivl om, hvilken af de nævnte bestemmelser der bør anvendes i en konkret sag, bør afklares ved forelæggelse for Fødevarestyrelsen eller Det Veterinære Sundhedsråd, jf. afsnit 5 nedenfor.

Det skal endvidere forud for tiltalerejsningen vurderes, hvorvidt overtrædelsen er begået i forbindelse med udøvelse af erhverv, hvilket i givet fald er en strafskærpende omstændighed, jf. § 28, stk. 7.

Det er således kun i sager, hvor de strafbare forhold ikke har udgjort uforsvarlig behandling, grovere uforsvarlig behandling eller mishandling af dyr, at der alene skal rejses tiltale efter straffebestemmelsen i dyreværnslovens § 28, stk. 2, og/eller bekendtgørelserne udstedt i medfør af loven.

Strafansvar for juridiske personer efter bestemmelsen i dyreværnslovens § 28, stk. 9, kan blive aktuelt, hvis en overtrædelse er begået f.eks. af et landbrug eller af et transportfirma, der drives i selskabsform. Hvis sagen efter anklagemyndighedens opfattelse bør medføre rettighedsfrakendelse, bør tiltalen dog ikke begrænses til selskabet, men rettes mod den ansvarlige enkeltperson, jf. dog afsnit 4.3.4. for så vidt angår rettighedsfrakendelse over for juridiske personer i forbindelse med dyretransporter.

Da vurderingen af om et forhold må betegnes som uforsvarlig behandling, grovere uforsvarlig behandling eller mishandling af dyr har væsentlig betydning for straffen og er af afgørende betydning for spørgsmålet om rettighedsfrakendelse, jf. herom afsnit 4, forudsættes det, at vurderingen af spørgsmålet om subsumption samt spørgsmålet om, hvorvidt der eventuelt er grundlag for at nedlægge påstand om rettighedsfrakendelse, foretages af embedets jurister.

3.2. Generelt om straffastsættelsen

Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 384 af 28. maj 2003 om ændring af dyreværnsloven (ændringsloven fra 2003), at lovforslagets formål bl.a. var at gennemføre en generel skærpelse af bødeniveauet i sager om overtrædelse af dyreværnslovgivningen. Skærpelsen skulle gælde såvel i sager om overtrædelser, der var begået i forbindelse med gerningsmandens udøvelse af sit erhverv, som i sager om privates hold af dyr, herunder hobbydyr og kæledyr.

På den baggrund blev dyreværnslovens § 28, stk. 1, ændret således, at der som et nyt 2. pkt. blev indsat en bestemmelse, hvorefter der ved udmåling af straf efter § 28, stk. 1, 1. pkt., om uforsvarlig behandling af dyr skal tages hensyn til, om der er tale om uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling.

Der blev endvidere i dyreværnslovens § 28, stk. 7, indsat en bestemmelse, hvorefter det ved udmåling af bødestraf i henhold til dyreværnslovgivningen skal anses som en skærpende omstændighed, hvis overtrædelsen er begået i forbindelse med lovovertræderens udøvelse af sit erhverv.

I tilknytning til bemærkningerne til ændringsloven fra 2003 er der anført en række ”minimums-strafpositioner”, der kan tjene som udgangspunkt for retsanvendelsen i forskellige sagstyper.

Disse strafpositioner gennemgås nedenfor under afsnit 3.4. – 3.5.

Ved lov nr. 530 af 6. juni 2007 om ændring af dyreværnsloven (ændringsloven fra 2007) skete der en skærpelse af bødestrafpen i visse sager om transport af dyr, således at det i § 28, stk. 7, blev præciseret, at dyretransporter ligeledes er omfattet af bestemmelsen.

Der er ligeledes i forarbejderne til ændringsloven fra 2007 anført en række ”minimums-strafpositioner”, der kan tjene som et udgangspunkt for retsanvendelsen i disse sagstyper. Strafpositionerne i sager om transport af dyr gennemgås nedenfor i afsnit 3.6.

I sager, hvor der alene er tale om brud på helt formelle regler, og hvor dyr ikke har været udsat for væsentligt ulempe mv., f.eks. tilfælde, hvor en vognmand ikke har medbragt sin autorisation til transport af dyr, er bødeniveauet ikke ved lovændringerne fra 2003 og 2007 skærpet. I disse tilfælde kan også mindre bøder således efter omstændighederne anses for passende.

Om området for anvendelse af frihedsstraf i sager om overtrædelse af dyreværnslovgivningen fremgår det af bemærkningerne til ændringsloven fra 2003, at retsudviklingen på dette punkt fortsat bør overlades til anklagemyndighed og domstole. Det tilføjes dog, at hensigten med lovforslaget ikke har været at begrænse anven-

delsen af frihedsstraf. I sager om mishandling af dyr skal der som udgangspunkt altid nedlægges påstand om fængselsstraf, da dyreværnslovens § 28, stk. 1, 3. pkt., kun har fængsel i strafferammen. Om anvendelsen af frihedsstraf henvises i øvrigt til afsnit 3.7. nedenfor.

I afsnit 3.3. beskrives en række konkrete forhold, der efter bemærkningerne til ændringslovene kan føre til fravigelse af ”minimums-strafpositionerne”.

3.3. Bødefastsættelsen beror stadig på en konkret vurdering

Som nævnt indeholder forarbejderne til ændringslovene en række ”minimums-strafpositioner”, der kan tjene som et udgangspunkt for retsanvendelsen i forskellige sagstyper.

Særligt med hensyn til erhvervsager, herunder også sager om transport af dyr, bygger disse strafpositioner bl.a. på, at overtrædelse af dyreværnslovgivningen ofte generelt vil være egnet til at skaffe den pågældende transportør mv. en økonomisk vinding. De nævnte strafpositioner forudsætter dog ikke, at der i den konkrete sag er opnået eller tilsigtet en sådan vinding.

Det er bl.a. på den baggrund vigtigt at fremhæve, at spørgsmålet om, hvilken bøde der skal udmåles i den enkelte konkrete sag, selvsagt fortsat vil bero på domstolens samlede vurdering af den enkelte sags omstændigheder.

Det betyder på den ene side, at der jævnligt kan være grundlag for at udmåle bøder der er højere - og efter omstændighederne væsentligt meget højere - end dem, der følger af de nævnte udgangspunkter. Ud fra den overordnede betragtning, at det ikke må kunne betale sig at overtræde dyreværnslovgivningen, vil dette navnlig gælde, hvor det i den konkrete sag kan lægges til grund, at der er opnået eller tilsigtet opnået en økonomisk vinding. I så fald må det også indgå, om der kan være grundlag for konfiskation efter straffelovens almindelige regler. Dette er præciseret i § 28, stk. 8, som blev indsat i dyreværnsloven ved lovændringen i 2007. Såfremt det ikke er muligt at dokumentere størrelsen af en økonomisk fordel, skal domstolene tage hensyn til den økonomiske fordel ved udmålingen af straffen.

Det anførte betyder på den anden side, at der efter omstændighederne også kan være grundlag for at udmåle lavere bøder end de nævnte udgangspunkter. Det kan

f.eks. være tilfældet, hvis forholdet i den konkrete sag har været af mindre strafværdighed, hvis der er tale om personer under 18 år, eller hvis den pågældendes personlige forhold i øvrigt taler for det.

Endvidere bemærkes, at der selvsagt også fremover vil kunne differentieres i bødeudmålingen mellem de forskellige implicerede personer, bl.a. på baggrund af en vurdering af, hvem der er ”hovedmanden”, og hvem en opnået eller tilsigtet fortjeneste ville tilfalde.

Om gentagelsesvirkning ved bødefastsættelsen fremgår det af forarbejderne til ændringsloven fra 2003, at tidligere straffe for overtrædelse af de hidtidige regler i dyreværnslovgivningen kan tillægges gentagelsesvirkning efter de nye regler. Tilsvarende må antages at gælde for så vidt angår den skærpelse af bøderne, der er gennemført ved ændringsloven fra 2007.

3.4. Bødepåstande ved overtrædelse af dyreværnsloven § 28, stk. 1, 1. pkt. - ikke-erhvervsmæssige forhold

Ifølge bemærkningerne til lov nr. 384 af 28. maj 2003 om ændring af dyreværnsloven (ændringsloven fra 2003) anvendes følgende ”minimums-strafpositioner” som udgangspunkt ved overtrædelser af dyreværnslovens § 28, stk. 1, 1. pkt., når der ikke er tale om overtrædelser i erhvervsforhold:

	1. gang	2. gang
Uforsvarlig behandling af dyr	2.000 kr.	3.000 kr.
Grovere uforsvarlig behandling af dyr	5.000 kr.	7.500 kr.

For så vidt angår sager vedrørende mishandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1, 3. pkt., henvises til afsnit 3.7. (sager med påstand om frihedsstraf).

Er der tale om grovere uforsvarlig behandling eller gentagen uforsvarlig behandling af dyr, kan der eventuelt være grundlag for at nedlægge påstand om rettighedsfrakendelse, jf. afsnit 4 nedenfor.

Forarbejderne til ændringsloven fra 2003 indeholder ikke bemærkninger om skærpede bøder i sager, hvor der alene er tale om en overtrædelse af dyreværnslovens § 28, stk. 2. I denne type sager vil der således fortsat kunne forekomme bøder, der er mindre end de ovennævnte udgangspunkter.

3.5. Bødepåstande ved overtrædelse af dyreværnsloven § 28, stk. 1, 1. pkt., og § 28, stk. 2 - erhvervsmæssige forhold

Ifølge bemærkningerne til lov nr. 384 af 28. maj 2003 om ændring af dyreværnsloven (ændringsloven fra 2003), bør det ved udmålingen af en straf for overtrædelse af dyreværnslovgivningen i højere grad indgå som en skærpende omstændighed, hvis forholdet er begået som led i erhvervsmæssigt forhold. Der bør således kunne stilles særlige krav til agtpågivenhed hos personer, der handler inden for deres erhverv. Hertil kommer, at der særligt i disse sager kan være et økonomisk incitament til at overtræde lovgivningen, og at det derfor i almindelighed vil være påkrævet med væsentligt højere bøder, før bøden kan virke præventivt.

På den baggrund blev der ved ændringsloven fra 2003 i dyreværnslovens § 28, stk. 7, indsat en bestemmelse om, at det ved udmåling af straf efter loven eller forskrifter udstedt i henhold hertil vil være at anse som en skærpende omstændighed, hvis overtrædelsen er begået som led i udøvelse af erhverv. Ved lov nr. 530 af 6. juni 2007 (ændringsloven fra 2007) blev § 28, stk. 7, udvidet, således at bestemmelsen nu udtrykkeligt nævner dyretransporter, jf. nedenfor under afsnit 3.6.

Det fremgår i øvrigt af forarbejderne til begge ændringslove, at bødepositionerne bl.a. bygger på den forudsætning, at overtrædelse af dyreværnslovgivningen ofte generelt vil være egnet til at skaffe gerningsmanden en økonomisk vinding. De nævnte strafpositioner forudsætter dog ikke, at der i den konkrete sag er opnået eller tilsigtet vinding.

Ifølge bemærkningerne til lovforslaget fra 2003 anvendes følgende ”minimums-strafpositioner” som udgangspunkt ved overtrædelser af dyreværnslovens § 28, stk. 1, 1. pkt., når overtrædelsen er begået i forbindelse med udøvelse af erhverv, jf. § 28, stk. 7 (dog undtaget visse sager om transport af dyr, jf. afsnit 3.6.3):

	1. gang	2. gang
Uforsvarlig behandling af dyr	5.000 kr.	7.500 kr.
Grovere uforsvarlig behandling af dyr	10.000 kr.	15.000 kr.

For så vidt angår sager vedrørende mishandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1, 3. pkt., henvises til afsnit 3.7. (sager med påstand om frihedsstraf).

Er der tale om grovere uforsvarlig behandling eller gentagen uforsvarlig behandling af dyr, kan der eventuelt være grundlag for at nedlægge påstand om retlighedsfrakendelse, jf. afsnit 4.

Bestemmelsen i § 28, stk. 7, finder også anvendelse i erhvervsager, hvor der fastsættes en bøde efter dyreværnslovens § 28, stk. 2, hvis overtrædelsen – uden at være omfattet af § 28, stk. 1 – har medført væsentlig ulempe for det pågældende dyr. Her anvendes følgende ”minimums-strafpositioner” som udgangspunkt for strafpåstanden:

	1. gang	2. gang
Dyreværnslovens § 28, stk. 2	3.000 kr.	4.500 kr.

Hvis der ved overtrædelsen er opnået en økonomisk fordel enten i form af et udbytte eller en besparelse, er det udgangspunktet, at denne fordel skal konfiskeres, efter reglerne i straffelovens kapitel 9, jf. herved dyreværnslovens § 28, stk. 8, og ovenfor afsnit 3.3.

De ovenfor beskrevne strafpositioner bør ligeledes anvendes som udgangspunkt for strafpåstanden i sager, hvor der rejses tiltale for overtrædelse af både bekendtgørelse nr. 828 af 7. november 1997 om afhorning af dyr og dyreværnslovens § 28, stk. 1, 1. pkt., eller stk. 2, når sådanne overtrædelser er begået i erhvervsmæssig sammenhæng. Er overtrædelse af reglerne i den nævnte bekendtgørelse sket med hensyn til flere dyr, bør der nedlægges påstand om en højere bøde afhængig af antallet af dyr og den herved opnåede besparelse på udgifter til dyrlæge og/eller bedøvelse af dyrene.

Som anført i afsnit 3.2. er bødeniveauet ikke skærpet i sager, hvor der alene er tale om brud på helt formelle regler, og hvor dyr ikke har været udsat for væsentlig ulempe mv. I disse tilfælde kan også mindre bøder således efter omstændighederne anses for passende.

3.6. Særligt om sager om transport af dyr

3.6.1. Tiltalen i sager om transport af dyr

Reglerne om transport af dyr findes i bekendtgørelse nr. 1729 af 21. december 2006 om beskyttelse af dyr under transport, der trådte i kraft den 5. januar 2007 (transportbekendtgørelsen). Bekendtgørelsen supplerer Rådets forordning nr. 1/2005 af 22. december 2004 om beskyttelse af dyr under transport og dermed forbundne aktiviteter og om ændring af direktiv 64/432/EØF og 93/119/EF og forordning nr. 1255/97 (transportforordningen).

Strafferammen for overtrædelse af bekendtgørelsen er bøde eller fængsel indtil 4 måneder, jf. § 35 i nævnte bekendtgørelse.

For så vidt angår overtrædelser begået forud for den 5. januar 2007 gælder de hidtidige regler i bekendtgørelse nr. 208 af 17. juni 1964 om transport af dyr med senere ændringer og bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport med senere ændringer.

I forbindelse med overtrædelse af bekendtgørelsens regler om dyretransport vil der ofte samtidig foreligge forhold, der kan straffes efter dyreværnslovens § 28, stk. 2, jf. f.eks. § 1 om bl.a. beskyttelse af dyrene mod væsentlig ulempe. Undertiden vil det strafbare forhold også udgøre uforsvarlig behandling, grovere uforsvarlig behandling eller mishandling af dyrene, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1, 1. pkt., 2. pkt., eller 3. pkt. Der bør i sådanne sager rejses tiltale både for overtrædelse af transportbekendtgørelsen og for dyreværnsloven.

Som anført ovenfor afsnit 3.2. blev der ved lov nr. 530 af 6. juni 2007 (ændringsloven fra 2007) foretaget en ændring i dyreværnslovens § 28, stk. 7, med det formål særligt at skærpe straffniveauet i sager vedrørende transport af dyr. Skærpelsen gælder alene for transportører og de landmænd, som har leveret dyrene til transport, jf. herom nedenfor i afsnit 3.6.3.1.

3.6.2. Strafsubjektet i sager om transport af dyr

I sager om transport af dyr kan der opstå spørgsmål om valg af ansvarssubjekt, idet der kan være grundlag for at gøre strafansvar gældende både mod en ansat chauffør, dennes arbejdsgiver/vognmand, andre ansatte i transportfirmaet og/eller den person (typisk en landmand), der f.eks. har ladet et dyr, der er uegnet til transport, transportere.

I praksis er der hidtil rejst tiltale både mod den chauffør, der har udført transporten, og mod arbejdsgiver/vognmand og leverandør, hvis det kan godtgøres, at disse har været medvirkende til overtrædelsen eller har begået selvstændige overtrædelser, eller hvis der er grundlag for strafansvar for arbejdsgiveren/vognmanden eller for leverandøren efter reglerne om strafansvar for juridiske personer.

Strafsvaret beror på en almindelig strafferetlig vurdering, herunder på om overtrædelsen kan tilregnes den pågældende som forsætlig eller uagtsom.

Vurderingen af spørgsmålet om et eventuelt virksomhedsansvar forudsætter endvidere, at der foreligger oplysninger om, hvorvidt transportvirksomheden eller landbrugsvirksomheden, der har leveret dyr til transport, drives i selskabsform.

Opmærksomheden henledes dog på, at hvis sagen efter anklagemyndighedens opfattelse bør medføre rettighedsfrakendelse, bør tiltalen ikke begrænses til selskabet, men rettes mod den ansvarlige enkeltperson.

For så vidt angår overtrædelser omfattet af klippekortordningen, jf. dyreværnslovens § 29 b, vil der i almindelighed være grundlag for at gøre et ansvar gældende mod den, der som chauffør eller ledsager har udført transporten, med den retsvirkning, at chaufføren eller ledsageren, hvis den pågældende findes skyldig, får et klip.

Herudover bør der som hidtil gøres et ansvar gældende mod transportvirksomheden (juridisk person), såfremt betingelserne herfor er opfyldt. Da klippekortordningen ikke omfatter juridiske personer, kan virksomheden ikke få et klip, selv om den findes skyldig.

Endelig bør det altid overvejes, hvorvidt der i øvrigt kan gøres et ansvar gældende mod andre personer, herunder f.eks. leverandøren (landmanden) eller andre ansatte i transportvirksomheden. Det kan f.eks. være en direktør eller ejer af virksomheden, eller en organisator, jf. nærmere herom i afsnit 4.3.1. Hvis betingelserne for at gøre et strafansvar gældende mod andre ansatte i virksomheden er opfyldt, vil de, såfremt de findes skyldige, få et klip. Reglerne vedrørende klippekortordningen gennemgås i afsnit 4.3.1.

Om frakendelse af retten til at udføre erhvervsmæssig transport af dyr henvises i øvrigt til afsnit 4.3. nedenfor.

3.6.3. Bødepåstande i sager om transport af dyr

Som anført ovenfor i afsnit 3.1. er dyreværnslovens § 28 blevet ændret ved lov nr. 384 af 28. maj 2003 og ved lov nr. 530 af 6. juni 2007. Sidstnævnte lovændring havde særligt til formål at skærpe straffniveauet i visse sager vedrørende transport af dyr, og der blev samtidig gennemført en klippekortordning, jf. nærmere afsnit 4.3.1., og en udvidet adgang til rettighedsfrakendelse, jf. afsnit 4.3.2.

Der er i forarbejderne til begge love angivet ”minimums-strafpositioner”, som kan tjene som udgangspunkt ved første- og andengangsovertrædelser i sager vedrørende overtrædelse af dyreværnslovgivningen, herunder sager om transport af dyr.

Det gælder for alle sager vedrørende transport af dyr – uanset om overtrædelsen er begået af landmænd, transportører, chauffører mv. – at bødebeløbet i tilfælde, hvor der foreligger gentagne og eventuelt systematiske overtrædelser af transportreglerne, bør være væsentligt højere, end hvad de nedenfor i afsnit 3.6.3.1. og 3.6.3.2. angivne strafpositioner for andengangstilfælde ellers ville føre til. For at modvirke, at personer, der som led i deres erhverv beskæftiger sig med dyretransporter, konsekvent overtræder transportreglerne, vil der således fortsat kunne være grundlag for absolut kumulation, dvs. sammenlægning af de bøder, der isoleret set er forskyldt i de enkelte tilfælde. Det anføres i bemærkningerne til både lov nr. 384 af 28. maj 2003 og lov nr. 530 af 6. juni 2007, at det må bero på en konkret vurdering i den enkelte sag, i hvilket omfang dette udmålingsprincip bør anvendes.

I sager, hvor der alene er tale om brud på helt formelle regler, og hvor dyr ikke har været udsat for væsentlig ulempe mv., f.eks. tilfælde, hvor en vognmand ikke har

medbragt sin autorisation til transport af dyr, er bødeniveauet ikke skærpet. I disse tilfælde kan også mindre bøder således efter omstændighederne anses for passende.

Det følger endvidere af forarbejderne til begge love, at der vil kunne differentieres i bødeudmålingen mellem de involverede personer i sagen, bl.a. på baggrund af en vurdering af, hvem der er ”hovedmanden”, og hvem en opnået eller tilsigtet fortjeneste vil tilfalde. Der vil således f.eks. kunne være grundlag for at sondre mellem leverandøren og transportøren i forbindelse med straffastsættelsen alt efter, hvem af disse der i særlig grad har haft en økonomisk interesse i at overtræde reglerne om transport af dyr.

Hvis tiltalte ved overtrædelser har haft en økonomisk gevinst, men det ikke er muligt at konfiskere denne grundet manglende dokumentation af gevinstens størrelse, skal der ved udmåling af straffen tages hensyn hertil, jf. § 28, stk. 8. Der henvises herom i øvrigt til afsnit 3.3. og 3.5. ovenfor.

For så vidt angår den seneste strafskærpelse ved lov nr. 530 af 6. juni 2007 er det forudsat i forarbejderne, at strafskærpelsen alene skal gælde for transportører og de landmænd, som har leveret dyrene til transport, idet det økonomiske incitament til at overtræde reglerne fortrinsvist vil ligge hos disse. Forarbejderne til lovændringen indeholder således en række ”minimumsstrafpositioner”, der kan tjene som udgangspunkt for retsanvendelsen for så vidt angår overtrædelser begået af landmænd og transportører, jf. afsnit 3.6.3.1. nedenfor.

For så vidt angår sager vedrørende chauffører og ledsagere henvises til afsnit 3.6.3.2. nedenfor.

3.6.3.1. Landmænd og transportører

Ifølge forarbejderne til ændringsloven fra 2007 skal følgende ”minimumsstrafpositioner” som udgangspunkt anvendes for bødepåstanden i sager om transport af dyr for så vidt angår overtrædelser begået af landmænd og transportører:

	1. gang	2. gang
Uforsvarlig behandling af dyr (dvs. både overtrædelse af bekendtgørelse og dyreværnslovens § 28, stk. 1, 1. pkt.)	13.000 kr.	18.000 kr.
Grovere uforsvarlig behandling af dyr (dvs. både overtrædelse af bekendtgørelse og dyreværnslovens § 28, stk. 1, 1. pkt., jf. 2. pkt.)	25.000 kr.	40.000 kr.

For så vidt angår sager vedrørende mishandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1, 3. pkt., henvises til afsnit 3.7. (sager med påstand om frihedsstraf).

Er der tale om grovere uforsvarlig behandling eller gentagen uforsvarlig behandling af dyr, kan der eventuelt være grundlag for at nedlægge påstand om rettighedsfrakendelse, jf. afsnit 4.

Bestemmelsen i § 28, stk. 7, finder også anvendelse i sager om transport af dyr, hvor der fastsættes en bøde efter dyreværnslovens § 28, stk. 2, hvis overtrædelsen – uden at være omfattet af § 28, stk. 1 – har medført væsentlig ulempe for det pågældende dyr. Her anvendes følgende ”minimums-strafpositioner” som udgangspunkt for strafpåstanden:

	1. gang	2. gang
Kun overtrædelse af bekendtgørelse og/eller dyreværnslovens § 28, stk. 2	7.000 kr.	12.000 kr.

I forbindelse med vurderingen af tiltalespørgsmålet, bør anklagemyndigheden være opmærksom på, at der kan være tale om overtrædelse af kliprelevante bestemmelser, jf. afsnit 4.3.1.

De anførte bødestørrelser forudsættes at tjene som udgangspunkt for retsanvendelsen i sager om transport af dyr og bygger bl.a. på, at overtrædelse af reglerne på dette område ofte generelt vil være egnet til at skaffe den pågældende transportør

mv. en økonomisk vinding. De nævnte strafpositioner forudsætter dog ikke, at der i den konkrete sag er opnået eller tilsigtet en sådan vinding.

3.6.3.2. Chauffører og ledsagere

Chauffører og ledsagere er ikke omfattet af den seneste strafskærkelse fra 2007, men er fortsat omfattet af de strafpositioner, som er angivet i forarbejderne til ændringsloven fra 2003, jf. herved afsnit 3.5.

Det følger således heraf, at følgende ”minimums-strafpositioner” som udgangspunkt anvendes i disse sager:

	1. gang	2. gang
Kun overtrædelse af bekendtgørelse og/eller dyreværnslovens § 28, stk. 2.	3.000 kr.	4.500 kr.
Uforsvarlig behandling af dyr (dvs. både overtrædelse af bekendtgørelse og dyreværnslovens § 28, stk. 1, 1. pkt.)	5.000 kr.	7.500 kr.
Grovere uforsvarlig behandling af dyr (dvs. både overtrædelse af bekendtgørelse og dyreværnslovens § 28, stk. 1, 1. pkt., jf. 2. pkt.)	10.000 kr.	15.000 kr.

For så vidt angår sager vedrørende mishandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1, 3. pkt., henvises til afsnit 3.7. (sager med påstand om frihedsstraf).

I forbindelse med vurderingen af tiltalespørgsmålet, bør anklagemyndigheden være opmærksom på, at der kan være tale om overtrædelse af kliprelevante bestemmelser, jf. afsnit 4.3.1.

Er der tale om grovere uforsvarlig behandling eller gentagen uforsvarlig behandling af dyr, kan der eventuelt være grundlag for at nedlægge påstand om rettighedsfrakendelse, jf. afsnit 4 nedenfor.

3.6.4. Straf ved dyretransporter trods frakendelse

De nye regler i dyreværnsloven om frakendelse af retten til at transportere dyr suppleres af en ny strafbemættelse i § 29 g, der indholdsmæssigt svarer til bestemmelsen i dyreværnslovens § 29, stk. 1, 4. pkt. Efter bestemmelsen i § 29 g, stk. 1, straffes den, der beskæftiger sig med erhvervsmæssig transport af dyr, selv om retten hertil er frakendt den pågældende, med bøde eller fængsel indtil 6 måneder. Efter stk. 2 i samme bestemmelse kan den, som medvirker til, at en fysisk person omfattes af stk. 1 udfører erhvervsmæssig transport af dyr, straffes med bøde eller under skærpene omstændigheder med fængsel indtil 4 måneder.

Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at det forudsættes, at der ved overtrædelse af bestemmelsen udmåles følelige sanktioner i form af bøde og i grovere tilfælde kortere frihedsstraffe med udgangspunkt i sanktionerne på færdselslovens område for kørsel i frakendelsestiden, jf. Rigsadvokatmeddelelse nr. 4/2000, Færdselslovens kapitel 17, side 1-2. Det følger heraf, at straffen i førstegangstilfælde som udgangspunkt bør være en bøde svarende til 1 måneds nettoløn. For så vidt angår straffen for andegangstilfælde af kørsel i frakendelsestiden bør denne fastsættes til 10 dages betinget fængsel med vilkår om samfundstjeneste samt en tilægsbøde på en måneds nettoløn. I tredjegangstilfælde bør tiltalte idømmes en ubetinget frihedsstraf.

Tilsvarende bør der udmåles bøder af en ikke ubetydelig størrelse for andres medvirken til, at der udføres erhvervsmæssig dyretransport i en virksomhed eller af en person, der er frakendt retten hertil.

3.7. Sager med påstand om frihedsstraf

Det fremgår af dyreværnslovens § 28, stk. 1, 3. pkt., at straffen i sager, hvor det strafbare forhold har haft karakter af mishandling, er fængsel indtil 1 år, i gentagelsestilfælde indtil 2 år. I sager, hvor der er tale om mishandling af dyr, skal der således som udgangspunkt altid nedlægges påstand om frihedsstraf.

I praksis foreligger mishandling ofte i situationer, hvor landmænd gennem længere tid ikke har draget omsorg for en besætning af produktionsdyr bl.a. med den følge, at dyrene er syge, stærkt afmagrede eller døde. Som eksempel kan nævnes en dom afsagt af Østre Landsret:

Østre Landsrets dom af 19. september 2005 (U2006.61Ø): En 47-årig ustraffet mand blev fundet skyldig i overtrædelse af dyreværnslovens § 28, stk. 1 og stk. 2, jf. §§ 1 og 2, ved gennem en længere periode at have holdt høns på en groft uforsvarlig måde med karakter af mishandling, idet der på tiltaltes ejendom blev fundet mange tusinde udsultede døde høns, hvoraf flere hundrede døde høns i vekslende forrådnelsesstadier lå i stalden i flere lag af meterhøjt fasttrampet hønsegødning, ligesom ca. 200 levende høns gik rundt i stalden. Der var endvidere ikke vand eller hønsefoder til hønsene. Tiltalte blev idømt 30 dages fængsel og frataget retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele beskæftige sig personligt med dyr i 5 år.

Mishandling forekommer også ved privatpersoners hold af enkelte eller få dyr, herunder hobbydyr og kæledyr. Som eksempel kan nævnes en utrykt landsretsdom:

Vestre Landsrets dom af 19. marts 2002 (7. afdeling). En 62-årig mand var tiltalt for overtrædelse af dyreværnsloven § 28, jf. § 1 og § 2, samt § 3, stk. 1 og 3, ved groft uforsvarlig behandling af 3 hunde, idet han som ejer overlod hundene til sig selv i længere tid i et aflåst område på ca. 12 m² uden adgang til foder og drikkevand, hvorved en af hundene døde, formentlig af tørst, og de 2 andre hundes ernæringstilstand blev dårlig, ligesom de led af væskemangel. Det Veterinære Sundhedsråd havde udtalt, at rådet betragtede forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling. Landsretten tiltrådte, at forholdet havde karakter af mishandling og idømte en fællesstraf af fængsel i 7 måneder, der også omfattede en tidligere dom på 6 måneders betinget fængsel. Landsretten anførte i domspræmisserne, at retten herved havde taget i betragtning, at den begåede overtrædelse af dyreværnsloven var af en sådan grovhed, at den i sig selv som udgangspunkt burde medføre ubetinget fængselsstraf i 30 dage.

Navnlig under hensyn til tiltaltes alder og personlige forhold i øvrigt fandt retten det forsvarligt, at alene 14 dages fængsel skulle afsones, mens resten af fængselsstraffen blev gjort betinget.

Også i sager, der ikke vedrører mishandling, vil der kunne være grundlag for at nedlægge påstand om frihedsstraf, idet andre af dyreværnslovens bestemmelser i §§

28 og 29 samt bekendtgørelser udstedt i medfør af loven indeholder fængsel i strafferammen.

I praksis vil påstand om frihedsstraf – hvis tiltalte ikke tidligere er straffet for overtrædelse af dyreværnslovgivningen – primært være relevant i sager om grovere uforsvarlig behandling af dyr, jf. § 28, stk. 1, 1. pkt., og typisk, hvor der er tale om adskillige dyr, flere overtrædelser eller hvor overtrædelsen har medført omfattende skader for dyrene. Som eksempler kan nævnes følgende domme:

Vestre Landsrets dom af 3. november 1999 (TfK 2000.85). En landmand blev idømt 14 dages betinget hæfte for overtrædelse af dyreværnslovens § 28, stk. 1, 1. pkt., ved i to tilfælde over en periode på ca. 4 måneder at have behandlet sin svine- og kreaturbesætning groft uforsvarligt bl.a. ved ikke at tilkalde dyrlæge til syge dyr, og idet fire dyr måtte aflives på grund af sygelig afmagring og diverse lidelser. Tiltalte blev også frakendt retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele beskæftige sig personligt med dyr i produktionsmæssigt øjemed i 3 år.

Østre Landsrets dom af 24. april 2006 (U2006.2197Ø): En 55-årig ustraffet landmand blev idømt 20 dages betinget fængsel for overtrædelse af dyreværnslovens § 28, stk. 1, 1. og 2. pkt., jf. §§ 1, 2 og 3, jf. § 28, stk. 7, ved at have behandlet sin besætning bestående af ca. 1.700 svin groft uforsvarligt, idet tiltalte gennem et længere tidsrum på sine to gårde ikke havde givet besætningerne permanent adgang til frisk vand, halm eller andet manipulerbart materiale, hvortil kom at inventaret var nedslidt, samt at syge grise havde været udsat for lidelse uden at blive adskilt fra raske grise i sygesti og uden at være blevet undergivet behandling eller aflivet. En nedlagt påstand om rettighedsfrakendelse blev ikke taget til følge.

Også i sager vedrørende transport af dyr kan der idømmes frihedsstraf. Som eksempel kan nævnes følgende dom:

Retten i Maribos dom af 18. august 2005: En 34-årig tidligere straffet eneanpartsanshaver i et selskab, der forestod transport af dyr, blev idømt 30 dages betinget fængsel for flere forhold vedrørende overtrædelse af dyreværnslovens § 28, stk. 1, 1. pkt. jf. til dels 2. pkt., jf. stk. 7, jf. § 1 og § 2, samt bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport.

Retten fandt, at domfældte som eneanpartshaver, direktør og daglig leder og dermed enerådende i dyretransportselskabet, var ansvarlig for den instruktion, som chaufførerne havde fået forud for den skete transport af dyrene, hvorved disse blev behandlet henholdsvis uforsvarligt og groft uforsvarligt. Tiltalte blev endvidere frakendt retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele beskæftige sig med dyr i produktionsøjemed i 3 år, ligesom han i medfør af straffelovens § 79, stk. 1, blev frakendt retten til at udføre transport med hvirveldyr i 3 år.

Betingede frihedsstraffe kommer især på tale i de sager, hvor den tiltaltes personlige forhold, f.eks. psykiske problemer, har været en af årsagerne til lovovertrædelser. Det forekommer også i et vist omfang, at der er grundlag for at idømme foranstaltninger efter straffelovens §§ 68 – 69 i sager om overtrædelse af dyreværnslovgivningen.

4. Rettighedsfrakendelse, klippekortordningen samt konfiskation af køretøj

4.1. Reglerne om rettighedsfrakendelse, herunder klippekortordningen

Efter bestemmelsen i dyreværnslovens § 29 kan der ske frakendelse af retten til at beskæftige sig med dyr. Efter reglerne i dyreværnslovens § 29 a - § 29 c, der blev indsat ved lov nr. 530 af 6. juni 2007 om ændring af dyreværnsloven (ændringsloven fra 2007) kan der endvidere ske frakendelse af retten til erhvervsmæssigt at transportere dyr.

Bestemmelserne i dyreværnslovens §§ 29-29 c har følgende ordlyd (Bestemmelserne er her medtaget i uddrag med angivelse af de vigtigste sondringer ved understregning):

§ 29. Den, der ved dom findes skyldig i mishandling eller grovere uforsvarlig behandling af dyr, kan ved dommen for bestandig eller for et nærmere fastsat tidsrum frakendes retten til at eje, bruge, passe eller slagte eller i det hele beskæftige sig personligt med dyr. Det samme gælder den, der efter tidligere at have gjort sig skyldig i uforsvarlig behandling af dyr på ny findes skyldig i sådan overtrædelse. Forbudet kan begrænses til at angå bestemte arter af dyr. Overtrædelse af forbudet straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder. Stk. 2-3. (Udeladt).

§ 29 a. Den, der driver erhvervsmæssig virksomhed med transport af dyr, og den, der som chauffør eller ledsager udfører erhvervsmæssig transport af dyr, kan frakendes retten til at beskæftige sig med erhvervsmæssig transport af dyr, hvis den pågældende ved dom findes skyldig i mishandling eller grovere uforsvarlig behandling af dyr i forbindelse med transport, eller hvis den pågældende tidligere har gjort sig skyldig i uforsvarlig behandling af dyr i forbindelse med transport og på ny findes skyldig i en sådan overtrædelse. Stk. 2. Frakendelse kan ske betinget, hvis ubetinget frakendelse af retten til at transportere dyr vil stå i misforhold til den begåede lovovertrædelse og omstændighederne ved denne.

§ 29 b. Den, der driver erhvervsmæssig virksomhed med transport af dyr, og den, der som chauffør eller ledsager udfører erhvervsmæssig transport af dyr, skal betinget frakendes retten til at beskæftige sig med erhvervsmæssig

transport af dyr, hvis den pågældende inden for en periode af 3 år har gjort sig skyldig i tre forhold, der ikke i sig selv medfører frakendelse af retten til at transportere dyr efter § 29 a, men som er omfattet af bestemmelser om landvejstransport af heste, kvæg, får, geder, svin eller fjerkræ i Rådets forordning om beskyttelse af dyr under transport og dermed forbundne aktiviteter m.v. eller i regler om transport af dyr fastsat i medfør af denne lov vedrørende

- 1) arealkrav, hvis arealet er mindre end 90 pct. af det fastsatte,
- 2) indvendig højde af køretøjet, hvis den indvendige højde er mindre end 95 pct. af det fastsatte,
- 3) ventilation,
- 4) drikkevand og foder,
- 5) hviletid,
- 6) strøelse eller
- 7) transportegnethed

Stk. 2. Udeladt.

§ 29 c. Den, der driver erhvervmæssig virksomhed med transport af dyr, og den, der som chauffør eller ledsager udfører erhvervmæssig transport af dyr, skal ubetinget frakendes retten til at beskæftige sig med erhvervmæssig transport af dyr, hvis den pågældende

- 1) tidligere er frakendt retten til at transportere dyr betinget efter § 29 a, stk. 2, eller § 29 b, stk. 1, og i prøvetiden har begået et nyt forhold, der indebærer en betinget frakendelse efter § 29 a, stk. 2,
- 2) tidligere er frakendt retten til at transportere dyr betinget efter § 29 a, stk. 2, og i prøvetiden har gjort sig skyldig i yderligere én overtrædelse, der er omfattet af § 29 b, stk. 1, eller
- 3) tidligere er frakendt retten til at transportere dyr betinget efter § 29 b, stk. 1, og i prøvetiden har gjort sig skyldig i yderligere én overtrædelse, der er omfattet af § 29 b, stk. 1.

Stk. 2. Under særlig formildende omstændigheder kan der ske betinget frakendelse i tilfælde, hvor frakendelse efter stk. 1 ellers skulle ske ubetinget.

Grundlaget for en korrekt anvendelse af bestemmelserne i §§ 29-29 a er således vurderingen af, hvorvidt en overtrædelse må anses for uforsvarlig behandling (§ 29, stk. 1, 2. pkt., og § 29 a, stk. 1, 2. pkt.), grovere uforsvarlig behandling (§ 29, stk. 1, 1. pkt., og § 29 a, stk. 1, 1. pkt.) eller mishandling af dyr (29, stk. 1, 1. pkt., og § 29

a, stk. 1, 1. pkt.). En eventuel tvivl om, hvilken af de nævnte bestemmelser der skal anvendes i en konkret sag, kan afklares ved forelæggelse for Fødevarestyrelsen eller Det Veterinære Sundhedsråd, jf. afsnit 5 nedenfor.

Dyreværnslovens § 29 b indeholder regler om klippekortordningen for dyretransporter. Klippekortordningen indebærer, at der automatisk sker betinget frakendelse af retten til at transportere dyr efter tre overtrædelser af nærmere angivne regler, jf. nærmere herom i afsnit 4.3.1.

Bestemmelsen i dyreværnslovens § 29 c regulerer de tilfælde, hvor der skal ske ubetinget frakendelse af retten til at beskæftige sig med erhvervmæssig transport af dyr som følge af, at der i prøvetiden for en betinget frakendelse – inden for og uden for klippekortordningen – er begået et eller flere forhold, der enten hver for sig eller tilsammen isoleret set ville føre til en betinget frakendelse, jf. afsnit 4.3.3.

Bestemmelserne i § 29 - § 29 c suppleres af dyreværnslovens § 29 d, som giver mulighed for at frakende et selskab (juridisk person) retten til at drive erhvervmæssig virksomhed med transport af dyr, jf. herom afsnit 4.3.4.

Retsvirkningerne af en betinget henholdsvis ubetinget frakendelse fremgår af §§ 29 e og 29 f, jf. nærmere herom i afsnit 4.3.5.

I tilknytning til de nye regler om rettighedsfrakendelse, herunder klippekortordningen, er der ved ændringsloven fra 2007 indsat en række processuelle regler i §§ 29 h – 29 j om behandlingen af sager om rettighedsfrakendelse. Bestemmelserne fastsætter de nærmere regler for forsvarerbeskikkelse, betingelserne for udenretlig vedtagelse af betinget frakendelse, medvirken af domsmænd mv.

Ved siden af reglerne i dyreværnsloven gælder den almindelige bestemmelse om rettighedsfrakendelse i straffelovens § 79. Denne bestemmelse har hidtil fortrinsvis været anvendt i sager om transport af dyr. Efter ikrafttrædelsen af de nye bestemmelser i dyreværnslovens §§ 29 a - 29 c må det antages, at rettighedsfrakendelse efter § 79 kun meget sjældent vil være relevant i sager om transport af dyr. Det kan dog ikke helt udelukkes, at der vil kunne være grundlag for rettighedsfrakendelse efter § 79 i tilfælde, hvor en person f.eks. gentagne gange systematisk overtræder bestemmelserne om transport af dyr uden, at forholdene er så grove, at de er omfattet af § 28, stk. 1, eller bestemmelsen i § 29 b.

4.2. Rettighedsfrakendelse efter dyreværnslovens § 29

Efter dyreværnslovens § 29, stk. 1, 1. pkt., kan den, der ved dom findes skyldig i mishandling eller grovere uforsvarlig behandling af dyr, ved dommen for bestandig eller for et nærmere fastsat tidsrum frakendes retten til at eje, bruge, passe eller slagte eller i det hele beskæftige sig personligt med dyr.

Det samme gælder den, der efter tidligere at have gjort sig skyldig i uforsvarlig behandling af dyr på ny findes skyldig i en sådan overtrædelse, jf. § 29, stk. 1, 2. pkt.

Ifølge bemærkningerne til lov nr. 384 af 28. maj 2003 bør spørgsmålet om rettighedsfrakendelse altid overvejes, når et forhold henføres under kategorien grovere uforsvarlig behandling af dyr.

Rettighedsfrakendelse bør endvidere overvejes i alle sager om mishandling samt i sager, hvor sigtelsen vedrører overtrædelse af § 28, stk. 1, 1. pkt., hvis den sigtede tidligere er dømt efter dyreværnslovens § 28, stk. 1.

Rettighedsfrakendelse kan ske for bestandig eller for et nærmere fastsat tidsrum, oftest 2, 3 eller 5 år. Frakendelsen kan begrænses til kun at angå f.eks. produktionsdyr eller bestemte arter af dyr eller således, at der fremover kun må holdes et bestemt antal dyr.

Sager, hvor påstand om rettighedsfrakendelse agtes nedlagt, eller hvor en sådan påstand bør overvejes, skal forelægges for Rigsadvokaten inden tiltalerejsning og fremme af sagen til strafferetlig afgørelse.

Er der efter anklagemyndighedens opfattelse grundlag for rettighedsfrakendelse, skal der rejses tiltale mod den ansvarlige enkeltperson. Sådanne sager bør derfor ikke begrænses, således at der kun rejses tiltale over for et eventuelt strafansvarligt selskab.

4.3. Særligt om rettighedsfrakendelse i sager om transport af dyr, herunder klippekortordningen

4.3.1. Klippekortordning for dyretransporter

Efter bestemmelsen i dyreværnslovens § 29 b skal personer, der beskæftiger sig med dyretransporter, som inden for en periode af tre år har gjort sig skyldig i tre overtrædelser af nærmere angivne regler om transport af dyr, betinget frakendes retten til at beskæftige sig med erhvervsmæssig transport af dyr. Hver overtrædelse (klip) har gyldighed i tre år fra gerningstidspunktet og ikke først fra det senere tidspunkt, hvor sagen afgøres.

Efter yderligere én overtrædelse inden for en treårig prøvetid skal der ske ubetinget frakendelse af retten til at transportere dyr, jf. § 29 c, stk. 1, nr. 3.

Reglerne omfatter kun enkeltpersoner. Der kan således ikke gives klip til juridiske personer.

Klippekortordningen omfatter ”den, der driver erhvervsmæssig virksomhed med transport af dyr”. Ifølge forarbejderne til lov nr. 530 af 6. juni 2007 vedrørende § 29 b omfatter dette udtryk transportører i transportforordningens forstand, herunder en ejer, en direktør, et bestyrelsesmedlem eller en anden person, der uanset formel titel de facto deltager i ledelsen af transportvirksomheden. Endvidere omfattes en organisator, jf. transportforordningens artikel 2, litra q. Ifølge denne bestemmelse er en organisator en person, som har givet en transport i entreprise til mindst én transportør.

Strafansvar og klip i forhold til transportøren forudsætter, at de sædvanlige betingelser for strafansvar, herunder at der skal være tale om en forsætlig eller uagtsom handling eller undladelse, skal være opfyldt i den enkelte sag. Klippekortordningen indebærer således ikke, at transportøren strafferetligt ”hæfter” for ansattes overtrædelser af reglerne om transport af dyr.

Klippekortordningen omfatter tillige en chauffør eller ledsager, der udfører erhvervsmæssig transport af dyr. Ved ledsager forstås en person, som er direkte ansvarlig for dyrenes velfærd, og som ledsager disse under en transport, jf. artikel 2, litra c i transportforordningen. Det fremgår dog af bemærkningerne til lov nr. 530

af 6. juni 2007, at ikke alle ledsagere er omfattet af klippekortordningen. Det er således alene ledsagere, som er omfattet af kravet om kompetencebevis efter transportforordningens artikel 6, stk. 5, der er omfattet af klippekortordningen.

Klippekortordningen omfatter derimod f.eks. ikke landmænd, der alene fungerer som leverandører af dyrene, men landmænd kan være omfattet af ordningen, hvis de selv fungerer som transportører eller chauffører i forbindelse med transport af dyr.

De nærmere regler om, hvilke overtrædelser af reglerne om transport af dyr der er omfattet af klippekortordningen, er fastsat ved Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 706 af 21. juni 2007 om overtrædelse af dyreværnslovens § 29 b, stk. 1. Bekendtgørelsen er medtaget som bilag 1 til denne meddelelse. Det bemærkes i den forbindelse, at ordningen kun omfatter overtrædelser, der begås ved landevejstransporter af svin, kvæg, heste, fjerkræ, får og geder.

Er overtrædelsen så grov, at der foreligger mishandling eller grovere uforsvarlig behandling af dyr, jf. § 28, stk. 1, skal sagen ikke afgøres med klip, men med retlighedsfrakendelse efter § 29 a, jf. nedenfor i afsnit 4.3.2.

Det fremgår endvidere af forarbejderne til lovændringen fra 2007, at der ved samme dyretransport kan udløses flere klip, såfremt der er begået flere overtrædelser omfattet af klippekortordningen. Der kan dog være tilfælde, hvor det vil forekomme ude af proportioner, hvis der gives flere klip for samtidige overtrædelser. I tilfælde, hvor der f.eks. under en og samme transport transporteres svin af flere størrelser, og der begås overtrædelser af forskellige arealkrav, vil det i almindelighed ikke være rimeligt, at der udløses et klip for hver enkelt af de forskellige arealkrav, der er overtrådt. Ifølge bemærkningerne løses en sådan situation bedst ved anklagemyndighedens afgørelse om tiltalespørgsmålet, således at anklagemyndigheden angiver i anklageskriftet, at overtrædelserne alene medfører f.eks. et klip.

Klippet er en obligatorisk følge af, at den pågældende findes skyldig i et forhold omfattet af klippekortordningen. Det indebærer, at klippet ikke skal vedtages af den pågældende eller idømmes af en domstol. Det følger imidlertid af bestemmelsen i dyreværnslovens § 29 i, at hvis en overtrædelse er omfattet af § 29 b, stk. 1, skal dette – med henblik på registrering af afgørelsen i Kriminalregistret – fremgå af

anklagemyndighedens tilkendegivelse ved en udenretlig vedtagelse, af retsbogen ved en indenretlig vedtagelse eller af en dom.

Da klippet er en obligatorisk følge af, at den pågældende findes skyldig, skal spørgsmålet om betinget frakendelse ikke forelægges for Rigsadvokaten inden tiltalerejsning og fremme af sagen til strafferetlig afgørelse.

4.3.2 Rettighedsfrakendelse over for enkeltpersoner i forbindelse med dyretransporter uden for klippekortordningen

Efter dyreværnslovens § 29 a, der blev indsat i loven ved lov nr. 530 af 6. juni 2007, kan der ske frakendelse af retten til erhvervsmæssigt at beskæftige sig med transport af dyr, herunder også for overtrædelser, der ikke er omfattet af klippekortordningen, hvis den pågældende ved dom findes skyldig i mishandling eller grovere uforsvarlig behandling af dyr i forbindelse med transport, eller hvis den pågældende tidligere har gjort sig skyldig i uforsvarlig behandling af dyr i forbindelse med transport og på ny findes skyldig i en sådan overtrædelse.

Spørgsmålet om rettighedsfrakendelse i medfør af dyreværnslovens § 29 a bør således altid overvejes, når et forhold henføres under kategorien grovere uforsvarlig behandling af dyr eller mishandling. Det samme gør sig gældende, hvis sigtelsen vedrører overtrædelse af § 28, stk. 1, 1. pkt., og den sigtede tidligere er dømt herfor.

Det er samme personkreds, som er omfattet af klippekortordningen, jf. ovenfor i afsnit 4.3.1, der kan frakendes retten til at beskæftige sig med transport af dyr efter bestemmelsen i § 29 a.

Frakendelsen sker ubetinget.

Ifølge § 29 a, stk. 2, kan frakendelse dog ske betinget, hvis ubetinget frakendelse af retten til at transportere dyr vil stå i misforhold til den begåede lovovertrædelse og omstændighederne ved denne. Ifølge bemærkningerne til bestemmelsen vil betinget frakendelse navnlig være relevant i de sager, hvor der ikke findes fuldt tilstrækkelig grundlag for en ubetinget frakendelse. I vurderingen heraf i sager om mishandling og grovere uforsvarlig behandling af dyr kan indgå, om der er tale om en førstegangsovertrædelse. Det altovervejende udgangspunkt vil dog fortsat være, at fra-

kendelse i sager om mishandling, grovere uforsvarlig behandling af dyr eller gentagne forhold af uforsvarlig behandling af dyr sker ubetinget.

§ 29 a er et supplement til den almindelige frakendelsesregel i dyreværnslovens § 29, hvorefter der kan ske frakendelse af retten til personligt at beskæftige sig med dyr. I modsætning til § 29 er det ikke en betingelse for frakendelse af retten til erhvervsmæssigt at transportere dyr efter § 29 a, at den pågældende selv har personlig kontakt med dyrene. En frakendelse efter § 29 tager således ikke umiddelbart sigte på en transportør/vognmand, der udfører transport af dyr, da dyretransport kan drives som erhverv uden at virksomhedens ejere kan siges at beskæftige sig personligt med dyrene, idet transport – og dermed den personlige kontakt til dyr – ofte udføres af ansatte. I disse situationer kan der i stedet ske frakendelse efter § 29 a af retten til erhvervsmæssigt at transportere dyr.

Det er forudsat i forarbejderne til bestemmelsen, at der i sager, hvor det vurderes, at der både bør ske frakendelse af retten til at transportere dyr og retten til at beskæftige sig med dyr, f.eks. i tilfælde hvor en transportør tillige er landmand, kan ske frakendelse efter både dyreværnslovens § 29 og § 29 a.

Det fremgår endvidere af forarbejderne til bestemmelsen, at indførelsen af klippekortordningen, jf. § 29 b, ikke bør føre til, at der gives en mildere sanktion i form af et klip, hvis der foreligger en overtrædelse, som omfatter mishandling eller grovere uforsvarlig behandling af dyr, der efter § 29 a kunne medføre en ubetinget frakendelse af retten til at beskæftige sig med dyr.

Såfremt der er tale om mishandling eller grovere uforsvarlig behandling af dyr i forbindelse med transport, skal det således altid overvejes, om der skal nedlægges påstand om rettighedsfrakendelse efter § 29 a, også i tilfælde, hvor der er tale om en overtrædelse omfattet af klippekortordningen.

Om samspillet mellem reglen i § 29 a og klippekortordningen henvises i øvrigt til bestemmelsen i dyreværnslovens § 29 c, jf. nærmere herom nedenfor i afsnit 4.3.3.

Sager, hvor påstand om rettighedsfrakendelse efter § 29 a agtes nedlagt, eller hvor en sådan påstand bør overvejes, skal forelægges for Rigsadvokaten inden tiltale-rejsning og fremme af sagen til strafferetlig afgørelse.

4.3.3. Samspelet mellem betingede frakendelser inden for og uden for klippekortordningen

Efter bestemmelserne i §§ 29 a – 29 b kan der ske betinget frakendelse af retten til at beskæftige sig med erhvervmæssig transport af dyr, dels som en obligatorisk retsfølge efter tre klip i medfør af klippekortordningen, dels som en mulig retsfølge ved mishandling, grovere uforsvarlig behandling af dyr eller gentagne forhold af uforsvarlig behandling af dyr.

Bestemmelsen i § 29 c regulerer de tilfælde, hvor der skal ske ubetinget frakendelse af retten til at beskæftige sig med erhvervmæssig transport af dyr som følge af, at der i prøvetiden for en betinget frakendelse – inden for eller uden for klippekortordningen – er begået et eller flere forhold, der enten hver for sig eller tilsammen (herunder ved yderligere et klip efter klippekortordningen) isoleret set ville føre til en betinget frakendelse.

Det følger af § 29 c, stk. 1, nr. 1-3, at den pågældende ubetinget skal frakendes retten til at beskæftige sig med erhvervmæssig transport af dyr i følgende situationer:

- hvis der i prøvetiden for en betinget frakendelse – inden for eller uden for klippekortordningen - begås et nyt forhold, som isoleret set ville føre til en betinget frakendelse uden for klippekortordningen, jf. § 29 a, stk. 2,
- hvis den pågældende i prøvetiden for en betinget frakendelse uden for klippekortordningen gør sig skyldig i yderligere én overtrædelse af § 29 b, stk. 1 (kliprelevant overtrædelse)
- hvis der i prøvetiden for en betinget frakendelse inden for klippekortordningen er ”optjent” yderligere ét klip efter klippekortordningen.

Efter § 29 c, stk. 2, kan der under særlig formildende omstændigheder ske betinget frakendelse i tilfælde, hvor frakendelse efter stk. 1 ellers skulle ske ubetinget. Det følger dog af bemærkningerne til § 29 c, at bestemmelsen i stk. 2 kun forudsættes anvendt i helt særlige tilfælde.

Sager, hvor påstand om rettighedsfrakendelse efter § 29 c agtes nedlagt, eller hvor en sådan påstand bør overvejes, skal forelægges for Rigsadvokaten inden tiltale-rejsning og fremme af sagen til strafferetlig afgørelse.

4.3.4. Rettighedsfrakendelse over for juridiske personer i forbindelse med dy-retransporter

Efter dyreværnslovens § 29 d, der blev indsat ved lov nr. 530 af 6. juni 2007, kan et selskab mv. (en juridisk person) ubetinget frakendes retten til at drive virksomhed med transport af dyr, hvis selskabet gentagne gange eller under i øvrigt skærpende omstændigheder har overtrådt lovgivningen vedrørende transport af dyr.

Bestemmelsen skal ses som et supplement til den almindelige frakendelsesregel og til klippekortordningen og bør ifølge forarbejderne være forbeholdt særlig grove tilfælde. En sådan rettighedsfrakendelse træder ikke i stedet for, men skal idømmes i tillæg til rettighedsfrakendelse i forhold til de ansvarlige fysiske personer.

Bestemmelsen er navnlig tænkt anvendt i de tilfælde, hvor der tidligere er sket ud-skiftning af enkeltpersoner i ledelsen, som er frakendt retten til at beskæftige sig med erhvervsmæssig transport af dyr, dvs. hvor selskabet som sådant må siges at danne rammen om gentagne, alvorlige overtrædelser.

4.3.5. Retsvirkningerne af betinget og ubetinget frakendelse

Retsvirkningerne af en betinget frakendelse fremgår af dyreværnslovens § 29 f.

En betinget frakendelse sker på vilkår af, at den pågældende i en prøvetid på tre år, der regnes fra endelig dom, ikke overtræder lovgivningen om transport af dyr under sådanne omstændigheder, at den pågældende skal frakendes retten til at beskæftige sig med erhvervsmæssig transport af dyr. Den pågældende skal endvidere inden for en frist, som fastsættes af Fødevarestyrelsen, bestå en kontrollerende prøve om behandling af dyr under transport. Prøven er den samme, som chaufføren/ledsageren efter reglerne i transportforordningen og Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 1728 af 21. december 2006 om uddannelse i transport af dyr skal bestå for at opnå det såkaldte kompetencebevis.

Hvis prøven ikke er bestået inden udløbet af den fastsatte frist, må den pågældende ikke beskæftige sig med erhvervsmæssig transport af dyr, jf. § 29 f, stk. 2, 2. pkt. En overtrædelse heraf kan straffes efter § 29 g, jf. ovenfor afsnit 3.6.4.

Det er Fødevarestyrelsen, som skal administrere ordningen med kontrollerende prøver. Dette medfører, at anklagemyndigheden i forbindelse med, at den tiltalte idømmes eller vedtager en betinget frakendelse, skal underrette Fødevarestyrelsen herom, således at styrelsen kan fastsætte en frist for den tiltaltes beståelse af den kontrollerede prøve om behandling af dyr under transport. Underretning om betinget frakendelse skal sendes til Fødevarestyrelsen, Kontor for kemisk fødevarerikthed, dyrevelfærd og veterinære lægemidler, Mørkhøj Bygade 19, 2860 Søborg.

For så vidt angår ubetinget frakendelse henvises til dyreværnslovens § 29 e, hvoraf det fremgår, at ubetinget frakendelse, der regnes fra endelig dom, sker for et nærmere fastsat tidsrum eller for bestandig.

4.4. Tilbageholdelse og konfiskation af køretøj

Efter bestemmelsen i dyreværnslovens § 29 k, der blev indsat ved lovændringen i 2007, kan politiet tilbageholde et køretøj, indtil forskyldte bøder eller sagsomkostninger er betalt, eller der er stillet sikkerhed for betalingen, når både chaufføren og det køretøj, der anvendes til transporten, er hjemmehørende i udlandet.

I meget grove sager om overtrædelse af reglerne om transport af dyr kan der eventuelt være grundlag for at påstå det køretøj, der har været anvendt til transporten, konfiskeret, jf. straffelovens § 75, stk. 2, nr. 1, om konfiskation af genstande, der har været anvendt til en strafbar handling, hvis det er påkrævet for at forebygge yderligere lovovertrædelser.

Dette kan f.eks. komme på tale, hvis en transportør fortsætter sin ulovlige virksomhed efter at være frataget sin autorisation, og dermed fortsat udsætter dyr for alvorlig lidelse.

5. Forelæggelse af sager for Fødevarestyrelsen eller Det Veterinære Sundhedsråd

5.1. Sager, hvor en udtalelse bør indhentes

Som anført i afsnit 3.1. og 4.1. bør det i forbindelse med overvejelserne om, hvilken straffebestemmelse der er relevant i konkrete sager, og om der skal nedlægges påstand om rettighedsfrakendelse efter §§ 29-29 a, indgå, om der er grundlag for at forelægge sagen for Fødevarestyrelsen eller Det Veterinære Sundhedsråd. En udtalelse fra Fødevarestyrelsen eller Det Veterinære Sundhedsråd kan således være vejledende med hensyn til, om en overtrædelse af dyreværnsloven må anses for at være enten uforsvarlig behandling, grovere uforsvarlig behandling eller mishandling af dyr.

I sager om overtrædelse af dyreværnsloven, hvor overtrædelsen antages at kunne udgøre grovere uforsvarlig behandling eller mishandling af dyr, bør der som udgangspunkt indhentes en sådan udtalelse.

5.2. Det Veterinære Sundhedsråd og Fødevarestyrelsen

Ved bekendtgørelse nr. 120 af 28. februar 2005 om forelæggelse af veterinærfaglige spørgsmål for Det Veterinære Sundhedsråd og Fødevarestyrelsen er der fastsat nye regler om anklagemyndighedens adgang til at indhente udtalelser om veterinærfaglige spørgsmål. Bekendtgørelsen trådte i kraft den 1. maj 2005.

En vejledning om bekendtgørelsen er optrykt som bilag 2 til denne meddelelse.

Der er i bekendtgørelsens § 1 fastsat følgende:

”§ 1. Parterne i straffesager og offentlig myndigheder kan forelægge konkrete veterinærfaglige spørgsmål for Fødevarestyrelsen til udtalelse.

Stk. 2. Parterne i straffesager kan i sager af principiel karakter forelægge sagen direkte for Det Veterinære Sundhedsråd

Stk. 3. (Udeladt)”

Med disse regler er det udgangspunktet, at anmodninger om en udtalelse skal fremsendes til Fødevarestyrelsen, mens kun sager af principiel karakter kan forelægges direkte for Det Veterinære Sundhedsråd.

5.2.1. Fødevarestyrelsens kompetence

Som nævnt er det udgangspunktet, at parterne i straffesager og offentlige myndigheder anmoder Fødevarestyrelsen - og ikke Det Veterinære Sundhedsråd - om en udtalelse om konkrete veterinærfaglige spørgsmål, medmindre sagen er af principiel karakter, jf. nedenfor afsnit 5.2.2.

Fødevarestyrelsen er derfor som udgangspunkt den instans, der skal besvare henvendelser og udarbejde udtalelser til brug for anklagemyndigheden i straffesager om overtrædelse af dyreværnslovgivningen. Styrelsen kan besvare konkrete veterinærfaglige spørgsmål.

Det fremgår af vejledningen om bekendtgørelsen vedrørende bekendtgørelsens § 1, stk. 1 (bilag 2 til denne meddelelse), at de spørgsmål, som parterne i straffesager kan stille, skal være konkrete, dvs. at de skal vedrøre sagens fakta. Spørgsmålene skal tillige være veterinærfaglige. Der henvises herom i øvrigt til vejledningen (bilag 2) om bekendtgørelsens § 1, stk. 1, samt til afsnit 5.3.2. nedenfor.

Om anklagemyndighedens fremgangsmåde ved forelæggelse af en sag for Fødevarestyrelsen og om formuleringen af spørgsmål henvises til afsnit 5.3. nedenfor.

For så vidt angår bistand i øvrigt til politiet/anklagemyndigheden i forbindelse med behandlingen af sager om overtrædelse af dyreværnslovgivningen henvises til afsnit 6.

5.2.2. Det Veterinære Sundhedsråds kompetence

Det Veterinære Sundhedsråd er – i lighed med Retslægerådet – et sagkyndigt og uafhængigt råd. Rådets opgave er at afgive udtalelser om veterinære spørgsmål og at være rådgivende for ministeren for familie- og forbrugeranliggender (nu ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri), jf. § 29 i lov nr. 433 af 9. juni 2004 om dyrlæger. Loven indeholder endvidere hjemmel til at fastsætte regler om, hvilke

myndigheder der kan fremsætte begæring om en udtalelse fra rådet, og i hvilke sager dette kan ske.

Som nævnt ovenfor er det i § 1, stk. 2, i bekendtgørelsen om forelæggelse af veterinærfaglige spørgsmål for Det Veterinære Sundhedsråd og Fødevarestyrelsen fastsat, at parterne i straffesager af principiel karakter kan forelægge sagen direkte for Det Veterinære Sundhedsråd.

Det fremgår af vejledningen til bekendtgørelsens § 1, stk. 2, i hvilke tilfælde en sag kan anses for at være principiel (se bilag 2 til denne meddelelse).

Det følger af § 3 i bekendtgørelsen, at den endelige afgørelse af, hvorvidt en sag er af principiel karakter, træffes af Det Veterinære Sundhedsråd. Rådet underretter henholdsvis parterne i straffesager og Fødevarestyrelsen, hvis rådet ikke finder, at en forelagt sag er af principiel karakter.

Såfremt parterne i en straffesag i forbindelse med sagens fremsendelse til Det Veterinære Sundhedsråd har udtrykt ønske om, at sagen oversendes til Fødevarestyrelsen, hvis rådet ikke finder, at sagen er af principiel karakter, kan rådet dog oversende sagen til Fødevarestyrelsen, jf. det anførte i vejledningen (bilag 2) om § 3.

Om anklagemyndighedens fremgangsmåde ved forelæggelse af en sag direkte for Det Veterinære Sundhedsråd henvises til afsnit 5.3. nedenfor.

Herudover er der mulighed for, at Fødevarestyrelsen kan forelægge en sag for Det Veterinære Sundhedsråd, og at rådet selv kan meddele styrelsen, at en sag skal forelægges for rådet, jf. § 2 i bekendtgørelse nr. 120 af 28. februar 2005, der er sålydende:

”§ 2. Fødevarestyrelsen kan for Det Veterinære Sundhedsråd forelægge konkrete veterinærfaglige spørgsmål, jf. § 1, hvis styrelsen ikke mener at have den fornødne ekspertise, hvis styrelsen vurderer spørgsmålene som værende af principiel karakter, eller de vedrører Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders (nu Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri) myndighedsudøvelse. Rådet afgiver herefter udtalelse om konkrete veterinærfaglige spørgsmål til den begærende part i sagen.

Stk. 2. Finder rådet, at en sag forelagt for Fødevarestyrelsen er af principiel karakter, meddeles dette til Fødevarestyrelsen, som herefter forelægger sagen for rådet.

Rådets særlige stilling som sagkyndigt organ og det forhold, at det ikke påhviler rådet at fungere som tilsynsmyndighed, fører endvidere til, at anklagemyndigheden ikke bør rette almindelige forespørgsler til rådet om behandlingen af konkrete sager, herunder f.eks. om, hvilke regler der er relevante for sagen, om formuleringen af tiltalen eller om praksis i lignende sager, sådan som det i et vist omfang forekommer ved samarbejdet med særmyndigheder i særlovssager.

Endelig bemærkes, at Højesteret i kendelsen gengivet i U2000.627H har udtalt, at udtalelser fra Det Veterinære Sundhedsråd om bevismæssige spørgsmål og om, hvorvidt de tiltalte har overtrådt dyreværnsloven, ikke kan anvendes som bevis.

Det Veterinære Sundhedsråd afgav i den pågældende sag en udtalelse, der bl.a. indeholdt en gennemgang af de faktiske omstændigheder i sagen, sådan som rådet opfattede disse på grundlag af politirapporterne. Rådet udtalte sig herunder om de bevismæssige spørgsmål i sagen. Endvidere indeholdt rådets udtalelse en stillingtagen til, om de tiltalte efter rådets opfattelse havde overtrådt dyreværnsloven.

Ved Østre Landsrets kendelse blev det ikke tilladt anklagemyndigheden at benytte udtalelserne fra Det Veterinære Sundhedsråd som bevis under sagen.

Flertallet (tre af fem dommere) i Højesteret stadfæstede landsrettens kendelse og begrundede afgørelsen således:

”Politiet kan indhente en udtalelse fra Det Veterinære Sundhedsråd om veterinære spørgsmål, jf. § 3 i lov om dyrlægegering m.v. Rådet kan herunder udtale sig om, hvorvidt en adfærd, der er nærmere beskrevet i spørgsmål til rådet, indebærer en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1, § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1. Sådanne udtalelser er omfattet af retsplejelovens § 877, stk. 2, nr. 5 (nu § 871, stk. 1, nr. 5) og kan derfor benyttes som bevis. Dette gælder selv om udtalelsen er ensidigt indhentet af politiet forud for tiltalerejsning, idet tiltalte har adgang til at stille supplerende spørgsmål til rådet eller indhente udtalelse fra andre sagkyndige.

I den foreliggende sag har rådet imidlertid – på grund af den måde sagen er forelagt og spørgsmålene er stillet – ikke alene udtalt sig om veterinære spørgsmål, men også om spørgsmål, som vil være genstand for rettens bevisvurdering.

Rådet har herved givet udtryk for en stillingtagen til, om de tiltalte har overtrådt dyreværnsloven. Under henvisning hertil og til rådets særlige stilling stemmer vi for at stadfæste landsrettens kendelse.”

Som det fremgår af præmisserne for Højesterets afgørelse, kan Det Veterinære Sundhedsråd udtale sig om, ”hvorvidt en adfærd, der er nærmere beskrevet i spørgsmål til rådet, indebærer en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1, § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1”.

Spørgsmål til rådet skal udformes i overensstemmelse hermed, jf. nærmere nedenfor afsnit 5.3.2.

5.3. Fremgangsmåden ved forelæggelse af sager for Det Veterinære Sundhedsråd og Fødevarestyrelsen

5.3.1. Fremsendelse af sagen

Forelæggelse af sagen for Det Veterinære Sundhedsråd eller Fødevarestyrelsen skal ske ved en skrivelse fra anklagemyndigheden til rådet eller styrelsen, hvori spørgsmålene til rådet eller styrelsen formuleres. Det Veterinære Sundhedsråd og Fødevarestyrelsens adresse er: Mørkhøj Bygade 19, 2860 Søborg.

Det Veterinære Sundhedsråd kan kun udtale sig på baggrund af et tilstrækkeligt dokumenteret veterinærfagligt grundlag. Det er derfor ved forelæggelse af sager til rådet essentielt at vedlægge alle sagens akter.

Det Veterinære Sundhedsråd har – med henblik på at lette rådets sagsbehandling – anmodet om, at anklagemyndigheden ved fremsendelse af sagen, fremover vedlægger en kopi af spørgsmål til rådet på en diskette/cd-rom og oplyser, hvornår der indtræder forældelse i sagen. Dette bør i videst muligt omfang ske både i sager, der fremsendes til rådet og styrelsen. Herudover har Det Veterinære Sundhedsråd op-

lyst, at rådet fremover vil sende skrivelser til anklagemyndigheden om modtagelsen af en sag ved e-mail.

5.3.2. Formuleringen af spørgsmål

Spørgsmålene til Det Veterinære Sundhedsråd og Fødevarestyrelsen skal formuleres konkret, og det skal ved forelæggelsen for rådet eller styrelsen klart angives, hvilke faktiske forhold der ønskes en udtalelse om.

Anklagemyndigheden må derfor i henvendelsen til rådet eller styrelsen beskrive den faktiske adfærd, således som anklagemyndigheden på baggrund af efterforskningen i sagen opfatter denne, og stille de enkelte spørgsmål til rådet eller styrelsen i relation til denne beskrivelse.

Hvis der er tvivl om, hvilke faktiske omstændigheder der kan lægges til grund ved sagens afgørelse, bør dette oplyses, ligesom det bør overvejes, om der er behov for at stille alternative spørgsmål, f.eks. på baggrund af de forklaringer, som er afgivet af den sigtede om hændelsesforløbet.

Det vil oftest være en fordel at stille flere korte spørgsmål vedrørende de enkelte momenter i sagen. Det er endvidere en mulighed at stille et supplerende spørgsmål om, hvorvidt sagen i øvrigt giver rådet eller styrelsen anledning til bemærkninger. Såfremt sagen indeholder flere selvstændige forhold, er der endvidere mulighed for at stille et supplerende spørgsmål om, hvorvidt forholdene samlet set giver rådet eller styrelsen anledning til bemærkninger.

Spørgsmålene til rådet eller styrelsen må ikke stilles således, at der lægges op til en bevismæssig vurdering eller en stillingtagen til, om den sigtede kan anses for skyldig i bestemte lovovertrædelser, idet denne vurdering henhører under retten.

Der bør endvidere ikke stilles spørgsmål, hvor rådet eller styrelsen anmodes om en gennemgang af, om et længere hændelsesforløb er foregået i overensstemmelse med de gældende regler.

Det forekommer stadig i et vist omfang, at Det Veterinære Sundhedsråd af politiet/anklagemyndigheden forelægges sager, hvor de ovennævnte retningslinjer ikke er fulgt. Sådanne sager må forventes tilbagesendt til politikredsene med anmodning

om, at spørgsmål til rådet eller styrelsen stilles i overensstemmelse med retningslinjerne i denne meddelelse.

5.3.3. Forelæggelse af spørgsmål for sigtede

Det fremgår af begrundelsen for højesteretskendelsen nævnt i afsnit 5.2.2., at udtalelser fra Det Veterinære Sundhedsråd er omfattet af retsplejelovens § 877, stk. 2, nr. 5 (nu § 871, stk. 1, nr. 5) og derfor som udgangspunkt kan benyttes som bevis, og at dette gælder, selv om udtalelsen er ensidigt indhentet af politiet forud for tiltalerejsningen.

Også udtalelser fra Fødevarestyrelsen må anses for omfattet af retsplejelovens § 871, stk. 1, nr. 5.

Der er på den baggrund ikke noget til hinder for, at anklagemyndigheden stiller spørgsmål til Det Veterinære Sundhedsråd eller Fødevarestyrelsen uden forudgående forelæggelse af spørgsmålene for den sigtede eller dennes eventuelle forsvarer.

I sager, hvor der er beskikket en forsvarer, bør et udkast til spørgsmålene dog forelægges for forsvareren, således at der så tidligt som muligt under sagens behandling gives sigtede adgang til at stille supplerende spørgsmål.

6. Bistand i øvrigt i forbindelse med behandlingen af sager om overtrædelse af dyreværnslovgivningen

Som nævnt ovenfor under pkt. 5.2.2. bør anklagemyndigheden ikke rette almindelige forespørgsler til Det Veterinære Sundhedsråd om behandlingen af konkrete sager, herunder f.eks. om, hvilke regler der er relevante for sagen, om formuleringen af tiltalen eller om praksis i lignende sager, sådan som det i et vist omfang forekommer ved samarbejdet med særmyndigheder i særlovssager.

Sådan almindelig rådgivning med henblik på behandlingen af konkrete sager, der indeholder veterinære spørgsmål, må indhentes hos de offentlige myndigheder, som det påhviler at føre tilsyn med overholdelsen af lovgivningen, jf. herved også Rigsadvokatmeddelelse 6/1994 om samarbejdet i særlovssager med særmyndigheden.

Fødevarerregionernes veterinærafdelinger (tidligere kredsdyrlægerne) og Fødevarerstyrelsen vil således i mange tilfælde – ud over at besvare konkrete veterinærfaglige spørgsmål, jf. afsnit 5 – kunne bistå politiet og anklagemyndigheden i forbindelse med behandlingen af enkeltsager.

7. Indberetning af sager til Fødevarestyrelsen

En række sager om overtrædelse af dyreværnslovgivningen skal indberettes til Fødevarestyrelsen. Det drejer sig om følgende afgørelser:

7.1. Sager om transport af dyr

I transportforordningen stilles en række krav til transportvirksomheder, som ønsker at udføre erhvervsmæssig transport af dyr, herunder krav om autorisation af transportvirksomheden, jf. transportforordningens artikel 10-13. En transportvirksomhed, der udfører transport af dyr, skal således være autoriseret hertil i overensstemmelse med reglerne i transportforordningen. Autorisationen meddeles af Fødevarestyrelsen.

Det følger af transportforordningens artikel 26, stk. 4, litra c, samt transportbekendtgørelsens § 30, stk. 1, at en autorisation meddelt af Fødevarestyrelsen i henhold til transportforordningens artikel 10 eller 11 kan tilbagekaldes af styrelsen, hvis transportvirksomheden har overtrådt transportforordningen eller transportbekendtgørelsen.

Fødevarestyrelsens adgang til administrativt at tilbagekalde en autorisation er primært tænkt anvendt i situationer, hvor den samme transportør gentagne gange ved forskellige afgørelser dømmes for overtrædelse af reglerne om beskyttelse af dyr under transport, herunder afgørelser fra forskellige domstole og politikredse, uden at dette har bevirket, at der er sket rettighedsfrakendelse efter dyreværnsloven. Det er således ikke et krav, at der skal være tale om gentagne eller alvorlige overtrædelser. En tilbagekaldelse kan ske for et tidsrum af et til fem år.

Med henblik på at Fødevarestyrelsen kan få mulighed for at vurdere, om der eventuelt er grundlag for administrativt at tilbagekalde en autorisation, skal politidirektørerne og statsadvokaterne indberette alle afgørelser i sager vedrørende overtrædelse af reglerne om dyretransport, til Fødevarestyrelsen, Kontoret for kemisk fødevarerikkerhed, dyrevelfærd og veterinære lægemidler, Mørkhøj Bygade 19, 2860 Søborg.

Opmærksomheden henledes på, at også frifindende domme samt afgørelser om indstilling af efterforskning eller afgørelser om påtaleopgivelse i sager vedrørende dyretransporter skal indsendes til Fødevestyrelsen.

7.2. Sager mod landmænd

Justitsministeren har endvidere tilkendegivet under et samråd i Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri den 6. juni 2007, at Rigsadvokaten og Fødevestyrelsen vil iværksætte en indberetningsordning om overtrædelse af dyreværnsloven begået af landmænd. Formålet hermed er bl.a. at skaffe et overblik over retsudviklingen på området, ligesom Fødevestyrelsen vil kunne anvende oplysningerne som led i tilrettelæggelsen af stikprøvekontrollen i besætningerne.

Politidirektørerne og statsadvokaterne skal derfor indberette alle strafferetlige afgørelser i sager mod landmænd for overtrædelse af dyreværnsloven til Fødevestyrelsen. Indberetningerne skal sendes til Kontoret for kemisk fødevarerikkerhed, dyrevelfærd og veterinære lægemidler, Mørkhøj Bygade 19, 2860 Søborg.

Opmærksomheden henledes i den forbindelse på, at også frifindende domme samt afgørelser om indstilling af efterforskning eller afgørelser om påtaleopgivelse skal indsendes til Fødevestyrelsen.

7.3. Sager med betinget frakendelse

En betinget frakendelse af retten til erhvervsmæssigt at beskæftige sig med transport af dyr medfører bl.a., at den pågældende inden for en frist, som fastsættes af Fødevestyrelsen, skal bestå en kontrollerende prøve om behandling af dyr under transport.

Det er Fødevestyrelsen, som administrerer ordningen vedrørende den kontrollerende prøve.

Det betyder, at alle afgørelser, hvorved den tiltalte idømmes eller vedtager en betinget frakendelse, skal indberettes til Fødevestyrelsen hurtigst muligt, således at Fødevestyrelsen kan fastsætte en frist for den pågældendes beståelse af den kontrollerende prøve. Indberetning om betinget frakendelse skal sendes til Fødevestyrelsen.

styrelsen, Kontoret for kemisk fødevarsikkerhed, dyrevelfærd og veterinære lægemidler, Mørkhøj Bygade 19, 2860 Søborg.

Der er nærmere redegjort for retsvirkningerne af en betinget frakendelse i afsnit 4.3.5.

8. Pålæg efter dyreværnsloven

I forbindelse med behandlingen af sager om overtrædelse af dyreværnsloven forekommer det, at politiet konstaterer, at dyr er skadede eller syge eller opholder sig under uforsvarlige forhold. Udover efterforskningen af eventuelle strafbare forhold i den forbindelse bør politiet være opmærksom på, om der er grundlag for straks at gribe ind over for sådanne dyrehold.

Dette kan ske efter bestemmelserne i dyreværnslovens §§ 21 og 22, der er sålydende:

"§ 21. Behandles dyr uforsvarligt, kan politidirektøren give den ansvarlige pålæg om dyrets behandling. Er dyret sygt eller kommet uheldeligt til skade, kan politidirektøren meddele pålæg om aflivning af dyret, hvis det vil medføre unødigt lidelse at lade det leve.

Stk. 2. Pålæg skal meddeles skriftligt. Inden der meddeles pålæg, skal politidirektøren indhente en erklæring fra en dyrlæge og om fornødent fra kredsdyrlægen. Endvidere skal den, der har ansvaret for dyret, have lejlighed til at udtale sig.

Stk. 3. Stk. 2 kan fraviges i det omfang, det er nødvendigt for at afværge en væsentlig lidelse for dyret.

Stk. 4. Om omkostninger (udelades)

§ 22. Efterkommes pålægget efter § 21, stk. 1, 1. pkt., ikke, skal politidirektøren sørge for dyrenes pasning og kan herunder anbringe dyrene et andet sted. Efterkommes pålæg efter § 21, stk. 1, 2. pkt., ikke, skal politidirektøren sørge for, at dyret aflives.

Stk. 2. Politidirektøren kan straks eller senere bestemme, at dyrene skal sælges eller aflives, hvis forholdene taler derfor, herunder dyrenes tilstand, udsigten til, at ejeren kan passe dyrene igen, og udgifterne ved dyrenes placering andetsteds.

Stk. 3. Om omkostninger (udelades)."

I dyreværnslovens § 23 er der fastsat bestemmelser om adgangen til domstolsprøvelse af pålæg efter § 21 og salg eller aflivning efter § 22. Indbringelse for domstolene har ikke opsættende virkning.

RM 2/2008
Afsnit 8. Side 2

Om pålæg efter § 21 og om anvendelse af beføjelserne i § 22 henvises i øvrigt til Vestre Landsrets kendelse i U 1999.2064V samt Østre Landsrets kendelse i U 2004.2549Ø.

Overtrædes politiets pålæg, bør det overvejes efterfølgende at rejse tiltale for overtrædelse af dyreværnslovens § 28, stk. 3, jf. § 21, stk. 1.

9. Samarbejdet mellem fødevareregionerne og politikredsene i dyreværnsager

Med henblik på at styrke politiets og anklagemyndighedens samarbejde med Fødevareregionerne i dyreværnsager udsendte Justitsministeriet den 14. april 2005 en cirkulæreskrivelse om styrkelse af samarbejdet mellem fødevareregionerne og politikredsene. Cirkulæreskrivelsen er optrykt som bilag 3 til denne meddelelse.

Efterfølgende er antallet af fødevareregioner blevet reduceret fra 11 til 3, mens antallet af politikredse er reduceret fra 54 til 12.

Rigspolitiet er på den baggrund i samarbejde med Fødevarestyrelsen ved at fastsætte nye retningslinjer for samarbejdet mellem politi og fødevaremyndigheder på dyrevelfærdsområdet.

Når de nye retningslinjer foreligger, vil disse blive udsendt af Rigspolitiet.

10. Manual for politiets behandling af dyreværnssager

En arbejdsgruppe bestående af repræsentanter for politi, anklagemyndighed og veterinærmyndighederne har udarbejdet en manual til støtte for politiets behandling af dyreværnssager.

Formålet med manualen er at give politikredsene en orientering om, hvorledes sager om overtrædelse af dyreværnslovgivningen bør behandles, såvel i den indledende som i den efterfølgende fase.

Manualen blev i 2004 lagt ud på POLNET. Manualen opdateres en gang årligt og vedligeholdes udelukkende på POLNET. Opdatering og vedligeholdelse foretages af Rigspolitiet, Politiskolen, på baggrund af høring af bl.a. Justitsministeriet, Rigsadvokaten, Fødevarestyrelsen og Rigspolitiets Færdsels- og Beredskabsafdeling.

Vejledningen er ikke udtømmende. Ved behandlingen af konkrete sager må politikredsene inddrage aktuelle love, bekendtgørelser og cirkulærer og cirkulæreskrivelser, fortolkningsbidrag fra andre myndigheder samt forskrifter fra Rigsadvokaten.

11. Ikrafttræden mv.

Retningslinjerne i denne meddelelse erstatter retningslinjerne i Rigsadvokatmeddelelse nr. 3/2003, der samtidig ophæves.

Herudover ophæves

- Rigsadvokaten Informerer nr. 16/2007 samt
- afsnit 6.2. om dyreværn i Rigsadvokatens vejledende bødetakster fra 1991

Jørgen Steen Sørensen

Afskrift

Bekendtgørelse om overtrædelser omfattet af dyreværnslovens § 29 b, stk. 1.

I medfør af § 29 b, stk. 2, i dyreværnsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 344 af 13. maj 2005, som ændret senest ved lov nr. 530 af 6. juni 2007, fastsættes:

§ 1. Overtrædelser af følgende bestemmelser i lovgivningen om transport af dyr er omfattet af dyreværnslovens § 29 b, stk. 1:

- 1) Reglerne om arealkrav ved transport af dyr med lastbil inkl. påhængskøretøj, jf. bilag 2 til bekendtgørelse nr. 1729 af 21. december 2006 om beskyttelse af dyr under transport, hvis arealet er mindre end 90 procent af det i bilaget til bekendtgørelsen fastsatte.
- 2) Reglerne om indvendig højde af køretøjet ved transport af svin på 40 kg og derover, jf. § 9, stk. 1-2 og stk. 5, samt § 36, stk. 4, i bekendtgørelse nr. 1729 af 21. december 2006 om beskyttelse af dyr under transport, hvis den indvendige højde er mindre end 95 procent af det fastsatte.
- 3) Reglerne om ventilation, jf. kapitel VI, pkt. 3.1.-3.4., i bilag I til Rådets forordning (EF) nr. 1/2005 af 22. december 2004 om beskyttelse af dyr under transport og dermed forbundne aktiviteter mv. samt § 9, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 1729 af 21. december 2006 om beskyttelse af dyr under transport.
- 4) Reglerne om vanding og fodring, jf. kapitel III, pkt. 2.7., kapitel V, pkt. 1.4., jf. pkt. 1.1., pkt. 2.1., og kapitel VI, pkt. 1.3.-1.5. og pkt. 2.1.-2.3, i bilag I til Rådets forordning nr. 1/2005 (EF) af 22. december 2004 om beskyttelse af dyr under transport og dermed forbundne aktiviteter mv.
- 5) Reglerne om hviletid, jf. kapitel V, pkt. 1.1.-1.5., i bilag I til Rådets forordning (EF) nr. 1/2005 af 22. december 2004 om beskyttelse af dyr under transport og dermed forbundne aktiviteter mv.
- 6) Reglerne om strøelse, jf. kapitel II, pkt. 1.5., og kapitel VI, pkt. 1.2., i bilag I til Rådets forordning nr. 1/2005 (EF) af 22. december 2004 om beskyttelse af dyr under transport og dermed forbundne aktiviteter mv. samt § 25 i bekendtgørelse nr. 1729 af 21. december 2006 om beskyttelse af dyr under transport.
- 7) Reglerne om transportegnethed, jf. kapitel I, pkt. 1-3, jf. pkt. 7, og kapitel VI, pkt. 1.9., i bilag I til Rådets forordning nr. 1/2005 (EF) af 22. december 2004 om beskyttelse af dyr under transport og dermed forbundne aktiviteter mv. samt §§ 7-8 og §§ 17-18 i bekendtgørelse nr. 1729 af 21. december 2006 om beskyttelse af dyr under transport.

RM 2/2008
Bilag 1. Side 2

§ 2. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. juli 2007.

Justitsministeriet, den 21. juni 2007

Lene Espersen

/Torben Jensen

Afskrift

Vejledning om bekendtgørelse om forelæggelse af veterinærfaglige spørgsmål for Det Veterinære Sundhedsråd og Fødevarestyrelsen

Den 1. maj 2005 trådte bekendtgørelse nr. 120 af 28. februar 2005 om forelæggelse af veterinærfaglige spørgsmål for Det Veterinære Sundhedsråd og Fødevarestyrelsen i kraft. Bekendtgørelsen er udstedt med hjemmel i §§ 28 og 29 i lov nr. 433 af 9. juni 2004 om dyrlæger. Denne vejledning beskriver retningslinierne for sagsprocedurerne m.v. i bekendtgørelsen.

§ 1, stk. 1. Parterne i straffesager og offentlige myndigheder kan forelægge konkrete veterinærfaglige spørgsmål for Fødevarestyrelsen til udtalelse.

Med de nye regler er udgangspunktet, at parterne i straffesager og offentlige myndigheder anmoder Fødevarestyrelsen og ikke Det Veterinære Sundhedsråd om en udtalelse. Fødevarestyrelsen er derfor som udgangspunkt den instans, der skal besvare henvendelserne og udarbejde udtalelserne.

Parterne i straffesager er politiet/anklagemyndigheden og forsvareren. Det er imidlertid alene politiet eller anklagemyndigheden, der kan anmode om en udtalelse fra Fødevarestyrelsen, da det er politiet/anklagemyndigheden, der fortager efterforskningen/fremskaffer materialet. Anser forsvareren visse spørgsmål til rådet for nødvendige, kan forsvareren anmode politiet/anklagemyndigheden om at stille disse. For så vidt angår parterne i civile retssager henvises til de nedenstående bemærkninger til § 1, stk. 3.

De spørgsmål, som parterne i straffesager kan stille, skal være konkrete, dvs. de skal vedrøre sagens fakta. Er der tvivl om, hvorledes spørgsmål stilles, kan et konkret forhold sammenkædes med lovens ordvalg. Der vil endvidere afslutningsvis kunne spørges, om sagens fakta giver anledning til yderligere bemærkninger. Spørgsmålene skal tillige være veterinærfaglige. Der kan således ikke stilles spørgsmål, der lægger op til en bevismæssig vurdering eller stillingtagen til, om den sigtede kan anses for skyldig i bestemte lovovertrædelser, da denne vurdering henhører under retten. Der henvises her tillige til Rigsadvokatens meddelelse nr. 3/2003. Spørges der ikke veterinærfagligt, vil begæringen om en udtalelse kunne tilbagesendes, eller besvarelsen af det enkelte spørgsmål vil kunne indledes med en oplysning om, at spørgsmålet alene vil blive besvaret veterinærfagligt.

Fremsender parterne i en straffesag en sag til Fødevarestyrelsen med en generel anmodning om en udtalelse, skal sagen tilbagesendes til den begærende part med anmodning om at stille konkrete veterinærfaglige spørgsmål.

Parterne i straffesager skal fremsende hele den originale sag til Fødevarestyrelsen for at sikre, at alle elementer af betydning for den veterinærfaglige vurdering inddrages ved besvarelsen af forespørgslen.

Offentlige myndigheder skal fremsende deres forespørgsel om en udtalelse til Fødevarestyrelsen, men kan i forespørgslen anmode om, at Det Veterinære Sundhedsråd besvarer henvendelsen. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender vil altid kunne rette henvendelse direkte til rådet. Spørgsmålene skal være af veterinærfaglig art, men kan være såvel konkrete, generelle som teoretiske. Skal der fremsendes en sag, er det tilstrækkeligt at fremsende kopi af sagsakterne.

§ 1, stk. 2. Parterne i straffesager kan i sager af principiel karakter forelægge sagen direkte for Det Veterinære Sundhedsråd.

§ 1, stk. 2, er en undtagelse til § 1, stk. 1. Vurderer parterne i en straffesag, at sagen er af principiel karakter, vil sagen kunne sendes direkte til Det Veterinære Sundhedsråd. Sagen skal således ikke først gennem Fødevarestyrelsen.

Det er altid en konkret, skønmæssig vurdering, om en sag er principiel. Er problemstillingen i to eller flere sager reelt ens, taler dette for, at alene den første sag er principiel. Et eller flere af følgende forhold kan tale for at betragte en sag som principiel:

- udtalelsen vil kunne få betydning for mange borgere eller virksomheder,
 - udtalelsen vil kunne fastlægge en ny praksis på området eller
 - udtalelsen vil kunne ændre den eksisterende praksis på området helt eller delvist.
- Af andre forhold, der kan tale for, at en sag må betragtes som principiel, kan nævnes:
- alderen på den eksisterende praksis på området – jo ældre praksis jo større er sandsynlighed for en ny praksis på området,
 - om udtalelsen vil kunne bidrage med nye fortolkningsmomenter til den eksisterende praksis på området,
 - om den eksisterende principielle udtalelse giver anledning til uklarheder eller fortolkningsstvivl,
 - om den eksisterende principielle udtalelse indeholder elementer, der bør eller skal tages op til revurdering f.eks. på grund af ny viden på området eller
 - om der eventuelt kan blive tale om rettighedsfrakendelse.

§ 1, stk. 3. I civile retssager kan domstolsmyndigheden ved kendelse forelægge konkrete veterinærfaglige spørgsmål for Det Veterinære Sundhedsråd. Retsplejelovens almindelige regler om syn og skøn finder tilsvarende anvendelse, idet dog Rådets medlemmer ikke kan afgive vidneforklaring i anledning af udtalelsen.

Civile retssager skal fremsendes direkte til Det Veterinære Sundhedsråd. Domstolsmyndigheden udpeger ved kendelse rådet til at besvare et spørgetema. Kendelsen skal medsendes sagen. Er dette ikke tilfældet, skal retten anmodes om at fremsende kendelsen, da sagen ellers ikke vil kunne behandles. Den af Rådet afgivne udtalelse sidestilles med en skønsforretning, hvorfor parterne i en civil retssag skal være enige om et spørgetema. En part vil kunne stille supplerende spørgsmål, der skal godkendes af modparten og fremsendes til Det Veterinære Sundhedsråd ved rettens kendelse.

Retsplejelovens almindelige regler for syn og skøn rummer flere forhold, hvor opmærksomheden især skal henledes på følgende: rettens udmeldelsesdekret skal tydeligt angive, hvad der er forretningens genstand og øjemed, og Fødevarestyrelsen eller rådets udtalelse skal være skriftlig, og den skal fremsendes direkte til retten. Retten sørger for videre forsendelse til parterne, jf. § 6.

Det Veterinære Sundhedsråd er et kollegialt råd bestående af eksperter inden for hvert sit felt. En udtalelse bliver udarbejdet af rådet og er således udtryk for rådets samlede vurdering af den konkrete sag. Det enkelte medlem vil derfor ikke kunne afgive vidneforklaring på rådets vegne. Har en part behov for en uddybende forklaring, vil denne kunne stille skriftlige supplerende spørgsmål.

§ 2, stk. 1. Fødevarestyrelsen kan for Det Veterinære Sundhedsråd forelægge konkrete veterinærfaglige spørgsmål, jf. § 1, hvis styrelsen ikke mener at have den fornødne ekspertise, hvis styrelsen vurderer spørgsmålene som værende af principiel karakter, eller de vedrører Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders myndighedsudøvelse. Rådet afgiver herefter udtalelse om konkrete veterinærfaglige spørgsmål til den begærende part i sagen.

Som udgangspunkt skal sagerne sendes til Fødevarestyrelsen, jf. §1. § 2 omhandler de tilfælde, hvor Fødevarestyrelsen kan videresende sagerne til Det Veterinære Sundhedsråd. Hermed overgår sagen til Rådet, som afgiver udtalelse direkte til den begærende part i sagen.

Fødevarestyrelsen kan sende sagerne videre til Det Veterinære Sundhedsråd:

– når styrelsen ikke mener at have den fornødne ekspertise.

Fødevarestyrelsen udtaler sig i sagerne dels på grundlag af den almindelige veterinærfaglige indsigt i ministeriet dels på baggrund af generelle udtalelser fra Det Veterinære Sundhedsråd. Indeholder de stillede spørgsmål krav til en viden, der dels ligger ud over den almindelige veterinærfaglige indsigt, som er nødvendig for Fødevarestyrelsens opgavevaretagelse, og dels ikke kan findes i Det Veterinære Sundhedsråds årsberetning, vil Fødevarestyrelsen kunne videresende sagen til Det Veterinære Sundhedsråd,

– når Fødevarestyrelsen vurderer spørgsmålene som værende af principiel karakter, jf. bemærkningerne ovenfor til § 1, stk. 2, eller

– når spørgsmålene angår sager, hvor Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders myndighedsudøvelse er omtvistet.

§ 2, stk. 2. Finder Rådet, at en sag forelagt for Fødevarestyrelsen er af principiel karakter, meddeles dette til Fødevarestyrelsen, som herefter forelægger sagen for Rådet.

Modtager Fødevarestyrelsen en sag med anmodning om en udtalelse, og Fødevarestyrelsen vurderer, at sagen ikke er af principiel karakter, vil Det Veterinære Sundhedsråd have kompetence til at meddele Fødevarestyrelsen, at rådet finder, at sagen er af principiel karakter. Fødevarestyrelsen skal herefter sende sagen til rådet, der afgiver udtalelsen direkte til den begærende part. Det Veterinære Sundhedsråds vurdering af, om en sag er af principiel karakter, er endelig.

§ 3. Den endelige afgørelse af, hvorvidt de i § 1, stk. 2 og § 2, stk. 1, omhandlende sager er af principiel karakter, træffes af Det Veterinære Sundhedsråd. Rådet underretter henholdsvis parterne i straffesager og Fødevarestyrelsen, dersom Rådet ikke finder, at en forelagt sag er af principiel karakter.

Parterne i straffesager og Fødevarestyrelsen kan, jf. § 1, stk. 2, og § 2, stk. 1, sende en sag til Det Veterinære Sundhedsråd, hvis de vurderer, at den er af principiel karakter. Det Veterinære Sundhedsråd har kompetence til at træffe den endelige afgørelse af, om en sag er af principiel karakter. Er rådet ikke enig i vurderingen, er rådet berettiget til at tilbagesende sagen. Såfremt parterne i straffesager i forbindelse med fremsendelsen af sagen til Det Veterinære Sundhedsråd har udtrykt ønske om, at sagen oversendes til Fødevarestyrelsen, dersom rådet ikke finder, at sa-

gen er principiel, kan rådet dog oversende sagen til Fødevarestyrelsen. Tilbagesendelser og oversendelser af sager skal begrundes. Det Veterinære Sundhedsråd skal således redegøre for rådets vurdering og om muligt henvise til tidligere udtalelser.

§ 4. Såfremt Fødevarestyrelsen eller Det Veterinære Sundhedsråd ikke skønner, at det skriftlige materiale giver tilstrækkeligt grundlag for en udtalelse i sagen, kan den eller de involverede i sagen anmodes om supplerende oplysninger.

Stk. 2. Såfremt de i stk. 1 nævnte supplerende oplysninger ikke kan fremskaffes, eller i en civil sag ikke ønskes tilvejebragt, besvares de stillede spørgsmål på det foreliggende grundlag, hvis dette er muligt.

Såfremt det fremsendte materiale lider af veterinærfaglige mangler, kan Fødevarestyrelsen og Det Veterinære Sundhedsråd anmode om yderligere oplysninger. Henvendelsen bør ske skriftligt. Der bør sættes en tidsfrist for fremskaffelsen af oplysningerne.

Der kan være flere årsager til, at de supplerende oplysninger ikke bliver fremskaffet. Ofte eksisterer de ikke, eller rette vedkommende har ikke nedskrevet dem, men det kan også være, at der mangler vilje til at fremskaffe dem. Uanset om der er manglende vilje eller evne til at fremskaffe oplysningerne, vil dette alene kunne få den processuelle skadevirkning, at Fødevarestyrelsen eller Det Veterinære Sundhedsråd behandler sagen ud fra de foreliggende oplysninger. For så vidt angår straffesager henvises til det under bemærkningerne til § 1, stk. 1, anførte angående fremsendelse af hele sagen.

§ 5. Udtalelserne skal være ledsaget af en begrundelse.

Stk. 2. Begrundelsen skal om fornødent indeholde en kort redegørelse for de oplysninger vedrørende sagens faktiske omstændigheder, som er tillagt væsentlig betydning for udtalelsen. I det omfang udtalelsen beror på et skøn, skal begrundelsen angive de hovedhensyn, der har været bestemmende for skønsudøvelsen.

Stk. 3. Såfremt vurdering af forhold i sagens akter, der er af væsentlig betydning for udtalelsen, giver anledning til tvivl, skal der i begrundelsen redegøres herfor.

Der er følgende krav til udtalelsen:

– udtalelsen skal være begrundet,

- begrundelsen skal være af veterinærfaglig karakter.
- Begrundelsen skal indeholde en beskrivelse af, hvilke oplysninger Fødevestyrelsen eller Det Veterinære Sundhedsråd har lagt vægt på i udtalelsen. Beslutningen om, hvilke fakta der skal lægges til grund, træffes af Fødevestyrelsen eller Det Veterinære Sundhedsråd. En part i en sag vil således ikke kunne kræve, at bestemte fakta skal udelades eller indgå i udtalelsen. Vurderer Fødevestyrelsen eller Det Veterinære Sundhedsråd, at det af parten fravalgte materiale bør inddrages i udtalelsen, vil de være berettigede til at gøre det. Modsetter parterne sig dette, vil det kunne få processuel skadevirkning, jf. § 4,
- er hele eller dele af udtalelsen baseret på et skøn, skal dette klart fremgå eller
 - er der tvivl om fakta, f.eks. modstridende eller uklare oplysninger skal dette fremgå af udtalelsen, evt. kan spørgsmålet besvares alternativt.

§ 6 . Udtalelser i civile anlagte retssager sendes til retten.

Stk. 2. Udtalelser i straffesager sendes til den begærende part.

Stk. 3. Udtalelser udarbejdet af Fødevestyrelsen sendes samtidigt til Rådet.

I civile retssager skal udtalelsen sendes til retten. Det er retten, der er den begærende part, og den, der skal videresende udtalelsen til parterne. I straffesager sendes udtalelsen til politiet/anklagemyndigheden. Af hensyn til Det Veterinære Sundhedsråds virke har Fødevestyrelsen pligt til at sende en kopi af udtalelsen til rådet.

§ 7. Det Veterinære Sundhedsråd udgiver en årsberetning. Fødevestyrelsens udtalelser medtages. Til brug herfor fremsender styrelsen resume, udtalelse og afgørelse i sagerne.

Årsberetningen udgives af Det Veterinære Sundhedsråd. Rådet har således selvstændigt ansvaret for publikationen af årsberetningen, herunder dens offentliggørelse. For at give et samlet overblik over sagsområdet, medtager Det Veterinære Sundhedsråd tillige Fødevestyrelsens udtalelser i et særligt kapitel.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender, den 10. juni 2005

Astrid Ravnsbæk

/Birgitte Thiesen

Afskrift

Cirkulæreskrivelse om styrkelse af samarbejdet mellem fødevareregionerne og politikredsene i dyreværnsager (Til samtlige politimestre og Politidirektøren i København)

1. Med henblik på at styrke politiets og anklagemyndighedens arbejde i dyreværnsager besluttede Politimesterforeningen på et møde den 20. januar 2003 efter drøftelse med Justitsministeriet at nedsætte en arbejdsgruppe, hvor man i samarbejde med blandt andet veterinære eksperter fik til opgave at udarbejde en manual for politikredsenes behandling af dyreværnsager. Arbejdsgruppen fik desuden til opgave at overveje, om der er behov for et styrket samarbejde mellem de lokale fødevareregioner og de enkelte politikredse og i givet fald komme med forslag til, hvordan samarbejdet kan styrkes. Endelig skulle arbejdsgruppen virke som styregruppe for arbejdet med udvikling af en efteruddannelse om dyreværnsager for polititjenestemænd og politiets jurister, hvor eksperter fra blandt andet Rigsadvokaten og Fødevarestyrelsen underviser.

Justitsministeriet har ved brev af 16. juni 2004 modtaget Politimesterforeningens arbejdsgruppes anbefalinger til, hvordan samarbejdet mellem landets fødevareregioner og politikredse kan styrkes. Politimesterforeningens arbejdsgruppes anbefalinger vedlægges.

Det fremgår af arbejdsgruppens anbefalinger om et styrket samarbejde mellem fødevareregionerne og politikredsene, at fødevareregionerne og politikredsene som de væsentligste myndighedsaktører bør samarbejde på alle de områder, hvor deres opgaver kun kan løses efter inddragelse af begge myndigheder.

2. Det eksisterende samarbejde mellem fødevareregionerne og politikredsene bør efter arbejdsgruppens opfattelse styrkes ved, at der årligt afholdes et møde mellem fødevareregionen og politikredsene i regionens område. På de årlige møder skal man bl.a. drøfte aktuelle fokusområder og myndighedernes sagsbehandling indenfor forskellige typer af sager, ligesom det vil være et oplagt forum til faglig opdatering/ajourføring af hinanden. Det forudsættes, at deltagerne i de årlige møder udpeges af hver af de implicerede myndigheder, men der bør efter arbejdsgruppens opfattelse indgå ansatte på såvel ledelsesniveau som sagsbehandlerniveau.

Justitsministeriet skal på denne baggrund anmode politimestrene om, at politikredsene i hver enkelt fødevareregions område mindst én gang årligt afholder et møde med fødevareregionen.

Inden for hver fødevareregions geografiske område udpeges én politimester som ansvarlig for, at der afholdes et årligt møde mellem fødevareregionen og politikredsene i regionens område. Justitsministeriet har valgt at udpege følgende politimestre som ansvarlige:

Fødevareregion Esbjerg: Politimesteren i Esbjerg

Fødevareregion Fyn: Politimesteren i Odense

Fødevareregion Herning: Politimesteren i Herning

Fødevareregion København og Nordøstsjælland: Politidirektøren i København

Fødevareregion Nordjylland: Politimesteren i Aalborg

Fødevareregion Ringsted: Politimesteren i Ringsted

Fødevareregion Sønderjylland: Politimesteren i Haderslev

Fødevareregion Vejle: Politimesteren i Vejle

Fødevareregion Viborg: Politimesteren i Viborg

Fødevareregion Århus: Politimesteren i Århus

Justitsministeriet skal på denne baggrund anmode om, at de ansvarlige politimestre inden udgangen af 2005 forestår afholdelsen af et første møde mellem fødevareregionen og politikredsene i regionens område. Justitsministeriet skal endvidere anmode de ansvarlige politimestre om fremover at forestå afholdelsen af et årligt møde mellem fødevareregionen og politikredsene i regionens område.

3. Arbejdsgruppen anbefaler endvidere, at der dannes regionale netværk med repræsentanter for fødevareregionen og politikredsene i området. Formålet med netværket skal være, at der som supplement til de årlige fællesmøder skabes et forum af særligt sagkyndige, som ved udvikling af et gensidigt personkendskab vil formå mere uformelt at kommunikere og informere hinanden hurtigt og effektivt til gavn for myndighedernes opgaveløsning.

Justitsministeriet skal på denne baggrund anmode om, at de ovenfor udpegede politimestre i forbindelse med afholdelsen af det første årlige møde mellem fødevareregionen og politikredsene sikrer, at der udpeges mindst én person fra hver kreds, som kan indgå i et netværk som beskrevet ovenfor, samt at de ovenfor udpegede politimestre forestår etableringen af et sådant netværk.

4. Endelig anbefaler arbejdsgruppen, at der i de enkelte politikredse som supplement til netværkene etableres en kontaktpersonordning med deltagelse af en repræsentant for en dyreværnsorganisation. Kontaktpersonen fra en dyreværnsorganisation skal blandt andet kunne kommunikere uformelt med myndighedens kontaktperson med respekt for myndighedernes iagttagelse af de gældende regler om tavshedspligt.

Justitsministeriet skal på denne baggrund anmode om, at der som beskrevet i arbejdsgruppens anbefalinger, og efter drøftelse i de regionale netværk, i hver enkelt politikreds snarest muligt søges etableret en kontaktpersonsordning med deltagelse af én eller flere repræsentanter fra lokale eller landsdækkende dyreværnsorganisationer.

5. Hvis en politikreds strækker sig over to fødevareregioners område, bør den pågældende politikreds – i det omfang det er relevant – etablere det ovennævnte samarbejde med begge fødevareregioner.

Justitsministeriet, den 14. april 2005

Anne Tønnes

Bilag 1

**Politimesterforeningen
Arbejdsgruppen vedrørende dyreværnssager**

Styrket samarbejde mellem fødevareregionerne og politikredsene

Dyreværnslovens generelle formål er at sikre, at dyr behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, jfr. § 1.

De bestemmelser i loven eller de i medfør af loven udstedte bekendtgørelser, som indeholder specifikke regler om, hvordan dyr skal – og ikke må – behandles, retter sig primært mod de personer, der holder dyr.

Til at påse, at lovens bestemmelser overholdes, er i en række bestemmelser i loven og bekendtgørelserne fastsat pligter for forskellige myndigheder, råd og dyrlæger.

Den væsentligste tilsyns- og kontrolvirksomhed udøves af fødevareregionerne, jfr. § 24 a.

Politiets virksomhed på området vedrører dels administrative opgaver i forbindelse med godkendelse og tilsyn af visse former for hold af og handel med dyr, dels efterforskning og påtale af overtrædelser af dyreværnslovgivningen.

Fødevareregionerne og politikredsene bør som de væsentligste myndighedsaktører samarbejde på alle de områder, hvor deres opgaver kun kan løses efter inddragelse af begge myndigheder.

Arbejdsgruppen anbefaler

1. afholdelse af **årlige møder** mellem fødevareregionen og politikredsene i regionens område
2. dannelse af **regionale netværk** med repræsentanter for fødevareregionen og politikredsene
3. som supplement til netværkene etablering af en **kontaktpersonordning** i politikredsene.

1. Årlige møder

Arbejdsgruppen anbefaler, at der afholdes årlige møder mellem fødevareregionerne og politikredsene i området.

Den betydelige offentlige interesse for dyrevelfærd, omfanget af fødevareregionernes og politikredsenes kontrol-, tilsyns- og undersøgelsesvirksomhed og myndighedernes sammenfaldende interesse for og pligt til effektiv indsats tilsiger faste årlige møder.

På en række andre særlovsområder, hvor politiet samarbejder med andre offentlige myndigheder om lovgivningens overholdelse, er etableret faste rutiner, hvori årlige – eller oftere – møder indgår. Det gælder for eksempel samarbejdet mellem politiet og told- og skattemyndighederne om skatte-, afgifts- og toldlovgivningen.

På årlige møder kan blandt andet følgende emner indgå i drøftelserne:

1. Aktuelle fokusområder.
2. Myndighedernes sagsbehandling i dyreværnsager, herunder sager fra slagterier og andre transportsager.
3. Myndighedernes sagsbehandling indenfor tilladelsesområdet, hvor begge myndigheder er involveret.
4. Kompetencer for medarbejdere, som indgår i netværket.
5. Faglig opdatering / ajourføring.

Deltagere i de årlige møder udpeges af hver af de implicerede myndigheder, men der bør efter arbejdsgruppens opfattelse indgå ansatte på såvel ledelses- som sagsbehandlerniveau.

2. *Netværk*

Arbejdsgruppen anbefaler, at der mellem fødevareregionerne og politikredsene i området etableres et netværk, hvor hver politikreds udpeger mindst én medarbejder, og regionen udpeger et antal medarbejdere.

Formålet med netværket skal være, at der skabes et forum af særligt sagkyndige, som ved udvikling af et gensidigt personkendskab vil formå mere uformelt at kommunikere og informere hurtigt og effektivt til gavn for myndighedernes opgaveløsninger.

Kommunikationen og informationen vil primært vedrøre enkeltsager, som behandles i den enkelte politikreds og vil derfor typisk foregå mellem en netværksperson i fødevareregionen og netværkspersonen i den involverede politikreds.

Men i nogle sager kan mere end én politikreds være eller blive involveret. Det vil indebære, at netværkspersonerne i de enkelte politikredse vil kommunikere med hinanden, og eventuelt også, at flere netværkspersoner i fødevareregionen kommunikerer indbyrdes. Denne udvikling vil tilfredsstillende behøve for effektivt samarbejde mellem politikredsene i sager med kredsgrænseoverskridende overtrædelser, og der vil endvidere ske en vidensudveksling til gavn for efterforskningens og påtaltens kvalitet generelt.

Derfor anbefaler arbejdsgruppen, at netværksordningen gennemføres og praktiseres som et forum, der både kan kommunikere i aktuelle anledninger og mødes på tværs af kredsene eller regionalt efter behov – som supplement til de årlige fællesmøder, nævnt ovenfor.

3. *Kontaktpersonordning*

Arbejdsgruppen anbefaler, at der i de enkelte politikredse etableres en kontaktpersonordning med deltagelse af en repræsentant for en dyreværnsorganisation.

Arbejdsgruppen har taget ad notam, at der på andre særlovsområder, senest på området vedrørende illegal arbejdskraft, er dannet regionale netværk og kredsbaseede kontaktpersonordninger, hvor ikke alene de involverede myndigheder – blandt andet politi- og told- og skattemyndigheder – men også arbejdsmarkedets parter deltagere som interessenter.

Arbejdsgruppen har samtidig erfaring for, at en god og saglig dialog mellem lokale myndigheder og private interesseorganisationer kan fremme en gensidig forståelse for myndighedens dispositioner og opgaveløsninger, og for interesseorganisatio-

nens indsats. En sådan dialog kan samtidig medvirke til at undgå misforståelser og deraf følgende unødigt og forkeret offentlig eksponering.

Kontaktpersonen fra en dyreværnsorganisation skal kunne kommunikere uformelt med myndighedens kontaktperson, med respekt for myndighedernes iagttagelse af gældende regler om tavshedspligt.

Arbejdsgruppen har drøftet et sådant initiativ med Dyrenes Beskyttelse. Denne forening har en landsdækkende organisering, den besidder fagkundskab vedrørende alle dyrearter, og den er repræsenteret i forskellige nationale udvalg. Dyrenes Beskyttelse har tilsluttet sig initiativet og givet tilsagn om, at lokale repræsentanter for foreningen vil kunne udpeges som kontaktpersoner. Arbejdsgruppen vurderer, at repræsentanter for Dyrenes Beskyttelse på dækkende vis vil kunne varetage behovet for kontakt mellem myndighederne og dyreværnsforeninger.

Arbejdsgruppen udelukker ikke herved, at personer fra andre dyrevelfærdsforeninger knyttes til kontaktpersonordningen efter lokal beslutning.